

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
govost 90 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o-
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

O krščanskem edinstvu

Belgrajska »Politika« od 26. februarja tega leta je smatrala za važno in potrebno, da pod šifro XYZ priobči uvodnik o zadnji poslanici papeža Pija XI o cerkvenem edinstvu. Kakor je pozdravljati, da tako ugleden list kot je »Politika«, posveča svojo pozornost tako važnemu problemu kakor je edinstvo cerkva, tako je obžalovati, da jih obravnava s stališča, ki je, kakor kaže ves članek, posebno s svojim če ne naravnost bogokletnim, pa gotovo skrajno ciničnim zaključkom, vse kaj drugega nego religiozno in krščansko. To je tem menj umestno, ker bi si tak list kot je »Politika« pač moral vsaj z ozirom na katoliške državljane SHS nalagati nekoliko rezerve, ako piše o poglavarju katoliške cerkve, in je sreča vsaj to, da članka ni napisal pravoslavac, ki kaj da na krščansko vero in cerkev, ampak svobodomislec v ordinarnem pomenu te besede.

Prvo pravilo resnicoljubnega in dostojnega poročanja je, da se enunciacije onega, s katerim polemiziramo, podajo po besedi in duhu tako, kakor jih je on podal in mislil, posebno če gre za take vrste izjave kakor so vesoljnemu svetu namenjene papeške okrožnice. Gospod XYZ pa si ta trud prihranja, misleč, da si je z navedbo treh iz sobesedila iztrganih stavkov iz okrožnice pridobil pravico, da vse ostalo po svoji mili volji in tendenci v lastni »reprodukciji« grobo po-tvarja. Tako trdi neresnico, da papež katoliške, ki se spuščajo z drugoverci v razgovore in cilju zedinjenja, obsoja, češ da se s tem pregreše zoper svoje verske dolžnosti. Res pa je, da papež na mišljenem mestu samo pravi, da je iz »jegovih prejšnjih izjav« o pravem edinstvu kristjanov jasno razumljivo, zakaj sveta stolica svojim vernikom ni dovolila, da se udeležujejo konferenc nekatoliških cerkva, na katerih se propagira zmotno edinstvo, kakor je to bilo v Ženevi, Stockholm in Loni. Če bi se to dalo še razlagati kot ne-točnost in nehoteno nerazumevanje, pa je direktno nameravana zlobnost, če uvodničar »Politike« poglavarju katoliške cerkve pod-tika besede ali pa navidezno smiselno iz drugih izjav, kakor da papežu ni do ljubezni, češ da »za katoličanstvo ljubezen ni glavna osnova človeka, ker da edinole vera, nepomirljiva vera izveličuje«, da je »cela okrožnica manifest papeža v korist vere, a proti vsaki ljubezni do drugovercev, da papež oznanja, da »ne sme in ne more biti ljubezni med nami, ki ne izpovedujejo iste vere«. V okrožnici pa ne najdemo niti takih ali količkaj podobnih besed in stavkov niti se da kaj takega iz nje izvajati, in mora biti že a priori jasno za vsakega, ki ima le nekaj pojma o katoličanstvu, veri in papežu, da noben poglavar katoliške cerkve takih abotnij nikdar ni trdil niti jih more trditi. Sveti oče Pij XI samo razlaga, kako da ni mogoče resnično edinstvo med cerkvami in njihovimi verniki samo na podlagi neke ljubezni brez skupne vere, ker bi se taka »skupnost« morala čimprej zopet raz-družiti. Če ni skupnosti vere v bistvena načela verskega in moralnega soživljenja, v osnove vsake skupnosti potem tudi ljubezen nima korenin in ne more iz take »skupnosti« roditi nobenih učinkov. Ljubezen do bližnjega more edinstvu uglati pot, ustvarjati razpo-loženje, premagovati gotove ovire bolj časovnega značaja, ne more pa ustvariti pravega in trajnega edinstva, če se ne vzpostavijo skupne načelne podlage v veri. Baš Pij XI. je praktično pokazal, kako globoka je njegova ljubezen do onih, ki so neprostoovoljno v zmoti in je to ljubezen vsem katoličanom zabičeval in zabičuje; baš iz te ljubezni pa je izvrela tudi njegova okrožnica, ki zabičuje neobhodne pogoje ljubezenskega edinstva vseh kristjanov.

Zakaj niti politični razlogi, da bi se po-polnoma uklonili sveti stolici Angličani, niti strah pred naraščajočim gibanjem za edin-stvom vseh kristjanov — kakor domneva »Po-litika« — niso pobudili poglavarja katoliške cerkve do njegove okrožnice, marveč le želja, da se to stremiljenje postavi na pravo podlago. O tem XYZ kot pristen svobodnjakar seveda molči, ker le to je pravi smisel enciklike in vsa njena vsebina. Fakt je, ugotavlja papež, da obstoja edina in prava Kristusova cerkev, da ni samo bila ali bo, ampak da je tudi danes in vekomaj ena in ista, da ni morda skupek vseh obstoječih verskih ločin, ampak da je katoliška, vesoljna Cerkev pod svojim vidnim poglavarjem, Petrovim namestnikom, ena in prava Cerkev, ki jo je Kristus ustanovil. Ta Cerkev sloni na bogorazodeti resnici, ta resnica pa je samo ena kakor je Cerkev ena. Zato more k edinstvu samo tisti, ki se v to

Marinkovič - po nove pogodbe

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Potova-nje našega zunanjega ministra dr. Marinkovi-ča je v kljub temu, da se bo ustavil samo par dni v Ženevi, predno odide na zdravljenje, zbudilo izredno živahno zanimanje. In sicer ne samo zato, ker bo v Ženevi imel priliko sestati se s svojima ministrskima kolegom iz Češko-slovaške in Romunije, temveč tudi zato, ker pričakujejo nadaljnjih akcij. Tako se trdi, da se bodo o priliki njegovega bivanja v Ženevi nadaljevali razgovori za zaključitev slične po-godbe med Francijo in Italijo, kakor sta jo sklenili Francija in Jugoslavija. V tem smislu se bodo o priliki zasedanja Sveta Društva na-rodov storili odločilni koraki in politični krogi so mnenja, da bo ta akcija našega zunanjega

ministra našla povsod tam, kjer jim gre za mir in red v srednji Evropi in na Balkanu, prijazen odziv. Pričakuje se zlasti, da bosta Anglija in Nemčija pozdravile ta korak in ga podpirale. Z ozirom na to bo letošnje zaseda-nje Sveta Društva narodov za nadaljnji razvoj naše zunanje politike izredno pomembno.

Poslanik Dard od-potoval v Pariz

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je odpotoval v Pariz tukajšnji francoski posla-nik g. Dard; njegovo potovanje je v zvezi z zunanjepolitičnimi akcijami naše vlade.

Mussolini bo odgovoril danes?

v Rim, 28. febr. (Tel. »Slov.«) O dolgem razgovoru dunajskega poslanika Auritija z Mussolinijem se javlja samo, da je Auriti s svojim lastnim poročilom predložil stenografsko besedilo parlamentarnih govorov krščan-sko-socijalnega poslanca Kolba in socijalno-demokratskega poslanca Abrama, kakor tudi govora zveznega kanclerja dr. Seip... Fašistov-ska interpelacija o južnotirolskem vprašanju se je stavila na dnevni red seje v sredo, na ka-teri se pričakujejo tudi Mussolinijeve izjave.

Nekdo, ki je za Italijo

v London, 28. febr. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« se v italijansko-avstrijskem kon-fliktu stavlja na stran Italije in izjavlja, da je italijansko postopanje izključno stvar notranje politike. Če tuji parlamenti kritizirajo to postopanje z nezasišano prostostjo, kršijo s tem pravila mednarodne dostojnosti in previdnosti. Društvo narodov v tej zadevi nima pravice ugovora. Če v Italiji skušajo stvar spraviti v zvezo z vplivom pangermanističnih intrig ali

z predkratnim izvršenim približanjem Avstrije k mali antanti, to ne sme presenetiti.

Švica kliče Italijo na odgovor

v Ženeva, 28. febr. (Tel. »Slov.«) »Journal de Geneve« piše z ozirom na avstrijsko-itali-jansko napetost, da se prebivalstvo južne Ti-rolske še bolj šikanira kakor zatira. Radi tega vlada ogorčenje ne samo na Tirolskem, po vsej Avstriji in Nemčiji, temveč tudi v Švici. Italija nima pravice, da bi samo ona na vsem svetu ne bila podvržena nobeni kritiki.

Češka sodba o novi aferi.

v Praga, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Češko-slovaški listi konstruirajo zvezo med italijan-sko-avstrijskim konfliktom in monoštrsko afero. Zunanjemu ministru blizu stoječi legijonarski organ vidi vzrok za rigorozno postopanje Ita-lije proti Avstriji v želji Mussolinija, da z na-pihovanjem te afere potisne monoštrsko afero v ozadje.

Ženeva svet lahko preseneti

Chamberlain ne bo pod-piral Mussolinija

v London, 28. febr. (»Tel. »Slov.«) »Chi-cago Tribune« poroča, da je Mussolini sporo-čil Chamberlainu, da bo v zadevi madjarskih zahtev glede posestev, ki jih je zapolnila Ro-munija, podpiral Madjarsko. To pomeni, da Chamberlain na prihodnjem zasedanju Sveta Društva narodov optantskega vprašanja ne bo mogoč rešiti. Tudi italijansko-avstrijsko vprašanje se v Londonu smatra za zelo resno. Tudi tu se glasem »Chicago Tribune« Chamberlain nagiba za to, da bi krivdo zvrnil na Musso-linija radi njegovega egoističnega postopanja, dasiravno je obenem Avstriji priporočal, da naj bo v interesu miru previdna. Ta spor bo se-veda vplival tudi na francosko-jugoslovanska pogajanja, kakor tudi na francosko-španske razgovore o Tangerju, ki so uspeli tako daleč, da se sedaj lahko vrši konferenca štirih držav.

Briand gre v ponedeljek v Ženevo.

v Paris, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Briand potuje v nedeljo na zasedanje Društva narodov v Ženevo. Spremljal ga bo prvkrat generalni tajnik zunanje urada Fi-lip Berthelot. Računa se, da bo ostal približno 8 dni v Ženevi.

Grof Appony - advokat Madiarske

v Budimpešta, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Grof Albert Appony, ki odpotuje prihodnji te-den kot zastopnik Madiarske v Ženevo na za-sedanje Društva narodov sporoča v neki no-vinski informaciji, da prevzema zastopstvo

Madjarske samo v vprašanju optantov. Mono-štrska aferi pa se bo, če bo sploh prišla v razpravo, rešila po strokovnjakih (govore, da po generalu Tancoszu). Če bo inozemsko jav-no mnenje ugodno razpoloženo za Madjarsko, smatra Appony za mogoče, da bo tajništvo Društva narodov že vnaprej odklonilo pred-log male antante, da se monoštrska aferi stavi na dnevni red. — Parlamentarni odbor za zunanje stvari se je na seji, o kateri se ni izdalo natančnejše poročilo, pečal z monoštr-sko afero in z madjarsko-romunskim sporom glede optantov.

Tanocsa pa gre v vojaško komisijo.

v Ženeva, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Madjar-ska vlada je za informiranje vojaške komisije Društva narodov pri razpravi o investigacij-skih tožbah držav male antante imenovala generala Tanocsa, ki že nekoliko dni biva v Ženevi in ki je že prejel nekočkrat zastopal madjarsko vlado pri Svetu Društva narodov v vojaško-političnih vprašanjih. Ker je Ro-munija sama članica Sveta in ima torej za-stopnika v vojaški komisiji, sta bili v smislu postopanja za investigacijo pozvani še Češko-slovaška in Jugoslavija kot sosedni Madjarske, da imenujeta vsaka enega zastopnika za stal-no vojaško komisijo.

Za Madiare pogodbe ne velja'o

v Budimpešta, 28. febr. (Tel. »Slov.«) V zunanjem odboru poslanske zbornice je bila danes debata o položaju, ustvarjenem po uni-čenju monoštrskega materijala. Potem ko so razni govorniki ostro napadali malo antanto, posebno pa dr. Beneša, je madjarski zunanji

Auriti, italijanski poslanik na Dunaju, ki je bil odpoklican v Rim.

minister Valko navajal, da se more investita-cijsko postopanje, pa tudi vsaka odredba pred tem postopanjem vršiti samo na podlagi skle-pa Sveta Društva narodov, tako da je pred-sednik Sveta Društva narodov s svojim postopanjem prekoračil svoj delokrog. Iz istega vzroka je Madjarska tudi meseca januarja odklonila željo male antante, naj se monoštrski materijal do investigacije spravi. Paragraf 11 se ne more uveljaviti, ker uničenje vojnega materijala miru ne ogroža. Madjarska bo svo-jo suverenost znala braniti proti vsakomur. Grof Appony je med drugim navajal, da se mirovne pogodbe moralno nevdružijo in da pomenijo samo formalno pravico. Končno je govoril ministrski predsednik Bethlen, ki je odgovarjal na vprašanja o odnosu Madjar-ske napram Nemčiji. Razmerje do Nemčije je prijateljsko in kritika nemških listov se nanaša samo na notranje politične razmere Ma-djarske. Gospodarsko zblizanje s sosednimi državami bi bilo želeli in bi bilo potrebno, ker sosedji bodo morali uvideti, da je gospo-darsko zblizanje najboljšo sredstvo za obnovo dobrih splošnih razmer.

Za duh, a tudi besedilo pogodb

v Ženeva, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Na da-našnji popoldanski seji varnostnega komiteja je argentinski delegat Cantilo govoril o členu 21 pakta Društva narodov, v katerem se kot svoječasna koncesija Združenim državam iz-javlja, da regionalne pogodbe ne smejo biti v protislovju z duhom in črkami pakta Društva narodov, ter se kot primer zato izrecno navaja Monroe doktrina. Cantilo je protesti-ral proti temu, da se v Monroe doktrini vidi regionalna antanta v smislu Društva narodov, ker ni združljiva niti z duhom niti s črkami pakta Društva narodov.

739 Jugoslovancev sme v Ameriko

v Newyork, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Od 1. julija 1928 bo veljala nova uredba o kvotah priseljencev na podlagi poročila tajnikov trgo-vinskega, delovnega in zunanega ministrstva, katero poročilo je predsednik Coolidge včeraj predložil senatu. — Skupna kvota se zniža od 164.867 na 153.685. Od nasledstvenih držav se kvota za Jugoslavijo zviša od 671 na 739. Av-strijska kvota se zviša na 1639, češkoslovaška se zniža za 400, zviša pa se madjarska za 400, italijanska pa za 150 ljudi. Poljska kvota se zviša za 100, romunska pa zniža za polovico na 311. Od ostalih kvot se francoska zniža za 600 na 3308, nemška se zniža za več kot polo-vico na 24.918, angleška in severnoirska se zviša skoro dvojno na 65.894, grška se potroji na 312, ruska pa zviša za 1200 na 3450 ljudi. Če do 1. aprila ne bo druge ureditve, bo 1. ju-lija stopila v veljavo nova priseljeniška kvota.

Dramatika in komika Pangalosoovega procesa.

v Atene, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Obrav-nava proti Pangaloslu pred preiskovalnim od-borom je bila deloma napeta, deloma drama-tična. Njegovi zagovorniki so zahtevali, da se Pangalos konfrontira z voditelji strank in da se pripravijo razni spisi iz zunanega mini-strstva, posebno o jugoslovansko-grških odno-sajih. Prvi predlog bo najbrže zavrnjen. Tretji predlog pa se je tikal zelo tajne zadeve, o ka-teri se ni izdalo nobeno poročilo ter so se med čitanjem morali celo uradni stenografi odstraniti iz dvorane.

Cerkev vrne. »Edinstvo« pa, ki bi hotelo združiti, kar je nezdružljivo, največja nasprotja je v veri, najrazličnejše zmote v eno in zmote pomešati z istino, ni nobeno edinstvo, bi ved-lo v še večji verski indiferentizem in končno v ateizem, skepticizem, agnosticizem, bi svet vrglo v še večji kaos namesto da bi duše od-rešilo in umirilo moderno bogoteženje v eni in nepremakljivi, večni istini. Tako je papež Pij XI. s poudarkom edino odrešilne istine

gotovo storil več za resnično edinstvo kristja-nov kot ideal bodočnosti nego nejasna in v vse smeri blodeča hotenja upsalskega škofa Soederbloma

»Politika« bi pa gotovo pristojalo, da ob-ravnava tako globokoposegajoče probleme z drugih vidikov nego so površni, malo reli-giozni in čisto napolinteligentni vidiki kake-ga Iks-ipsilona.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 din. Oglasi nad deset vrtic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Pohišten mizar

talad, išče službe pri kakem mizarskem podjetju. Gre tudi na delo. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 1651.

Fant sred. starosti in velikosti - želi službe pri kakem dobri, pošten, kršč. družini v dobrem kraju na deželi, najraje pa v bliž. Ljublj. Vajen je splošno kmetije in živine in dela pri trgovini ozir. na žagi. Resne ponudbe na upravo lista pod: »Pošten fant 1648«.

Proste službe

Novosadska tovarna klobukov v Novem Sadu potrebuje

2 do 3 šeparke

ki znajo dobro šivati na cik-cak šivalni stroj, za to pomladno sezono. Pogoji: stanovanje, hrana in pranje perila pri lastniku tovarne ter 500 Din mesečne plače ter povračilo potnih stroškov za tja in nazaj. 1470

Knjigovodja

mlajša moč, veziran v vseh pisarniških poslih, vešč slovenščine, srbohrvaščine in nemščine, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov uprave Slovenca pod št. 1507.

Iščem pridnega, poštenega, ako mogoče samskega, in ne pod 24 let star. mlinar. pomočnika

ki bi bil zmožen opravljati delo v mlinu z dva para valjčkov in 2 para kamnov. - Prednost ima oni, ki se razume na delo bučnega olja. Plača po dogovoru. Nastop službe 15. aprila 1928. - Cenjene ponudbe je poslati na naslov: F. Irgolič, valjni mlin, Sodinci, pošta Velika nedelja.

Pridno dekle

iščem za gostilno na deželo. Prednost imajo šivilje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Šivilje natakarka 1662«.

Stanovanja

Na stanov. in hrano se sprejme gospod ali gospodična. - Naslov v upravi lista pod št. 1539.

Prazno sobo

event. tudi kuhinjo, oddam takoj v bližini Lenišča. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dve osebi«.

Vnajem

Pripravljen prostor Iščem za čevljarstvo delavnico na Jesenicah ali na Savi za maj ali tudi prej. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Jeseničnice ali Sava«.

Pouk

GOSPODIČNA z večletno prakso, ki poučuje KLAVIR, bi se nastanila prihodnje šolske leto

ako se jih pripravi dovolj za pouk. - Sprejemala bi tudi učenke (ce)

iz Zagorja in drugod. Prosim, da se priplase vsi, ki se mislijo učiti, že sedaj. Pouk na uro 10 Din. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Klavir 1627«.

Posedstva

Parcele

na lepem prostoru, v gozdni, prodam. - Naslov v upr. lista pod št. 1661.

Tovarniško poslopje blizu kolodvora, pripravno za vsako podjetje ali obrt, prodam. Naslov v upravi lista pod št. 1460.

Ajdova moka

pristna, vedno sveža, vsaka količina, naprodaj pri **P. KNAFLIČ** mlinar, Trbovlje 11.

Acetel. karbid aparat

dobro ohranjen, s 2 svetilkami, prodaja po ugodni ceni. Marjeta Vilfan, Ježica 40 pri Ljubljani.

Vrtno zemljo

ter zemljo za nasip oddaja ceno Stavbna družba d. d. - Vrtača št. 5, Ljubljana.

Stanovanjske barake

Prodajo se dve zidani baraki, kompletni. - Pogoji: odstranitev tekom 14 dni. - Poizve se Stavb. družba d. d. - Vrtača št. 5, Ljubljana.

Prodaja se:

cirka 3000 kg češkega semenskega ovasa po 3,50 Din kilo, 2 do 3 tisoč kil semen. krompirja »Alma« po 1,50 Din kilo, in več tisoč hmeljevih sadik savinskega »Golding« po dogovoru. Naročila sprejema Fran Malásek, No. 1/3 vrata, »Majaronček«.

Nasa obrt

Trgovina železnine O. ZAJEC priporoča svojo zalogo. Florijanska 23.

Najboljši koks

Cebin, Wolfova 1/2

Motvoz (špa) najceneje

direktno v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palma, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8.

DELAVNICA

za popravilo vseh vrst čevljev, hitra in solidna izdelava. - Aleksandrova cesta št. 1, II. dvorišče (Kino Ideal). 1652

Debet

luskinašč o'robe kupite najceneje pri tvrdki **A. VOLK, Ljubljana** Raljeva cesta 21.

Vabilo

Izredni občni zbor »Jugosl. tiskarne«

r. z. z. o. z. v Ljubljani, bo v četrtek, dne 8. marca t. l. ob 2 pop. v posvetovalnici Jugoslav. tiskarne. Edina točka dnevnega reda: Sprememba pravil v čl. 11. in 21. zadruginih pravil.

Naeštvo.

Vabilo

Izredni občni zbor »Jugosl. knjigarne«

r. z. z. o. z. v Ljubljani, bo v četrtek, dne 8. marca t. l. ob 3/3 pop. v posvetovalnici Jugoslav. tiskarne. Edina točka dnevnega reda: Sprememba pravil v čl. 11. in 21. zadruginih pravil.

Naeštvo.

Blagajničarka

se sprejme.

Starejša, izveščana gospodična, lepega vedenja, zanesljiva v računstvu, ajena v ljudnega občevarja s strankami, dobi stalno službo. Lastnoročne ponudbe: Manufakturna trgovina, Ljubljana, Poštni predal 69.

Stalno nameščenje

s fiksno plačo

dobi vsak, ki hoče povečati svoj dohodek. Primerno za uradnike, učitelje, vpokojece, občinske tajnike, notarje in vse, ki iščejo stalen zaslužek. Strokovno znanje ni potrebno. - Pisemne ponudbe na BEOGRAD, POŠTNI PREDAL 339.

Razpis

Stavbni odbor za popravilo župne cerkve na Koroški Beli (naprava nove strehe na cerkvi in na zvoniku) razpisuje tem potom oddajo vseh v ta namen potrebnih tesarških, zidarških, krovskih, kleparskih in drugih del.

Ponudbe za ta dela naj se vložijo s 5% varščino najkasneje do včetega 15. marca 1928 pri župnem uradu na Koroški Beli, kjer so na vpogled načrti, stroškovnik in drugi pogoji.

STAVBNI ODBOR NA KOROŠKI BELI. p. Javornik na Gorenjskem, dne 26. februarja 1928.

MODROCE

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, evlil in vse potrebščine - kupite najceneje pri tvrdki **RUDOLF SEVER, tapetnik** - Marija trg 2. 1474

Posredovalnica za službe

Pavla Ogrine, Ljubljana.

Sv. Petra cesta 33

Preskrbi na najboljšo privatno, gostilničarsko, hotelsko in kavarniško služnčad za Ljubljano in izven, ter oddaja službe kuharicam, natakaricam, sobaricam, blagajničarkam, služkinjam, postrežkinjam i. t. d.

POZOR! POZOR!

Žične posteljne vložke

nudi najceneje ter iste sprejema tudi v popravilo prva ljubljanska izdelovalnica posteljnih vložkov

Andlovic & Strgulec

Ljubljana Komenskega ulica št. 34.

Trboveljski premog

drva. Počučnik, Bohoričeva št. 5. - Telef. 2059.

Popravila klobukov

za dame in gospode sprejema in najceneje izvrši

Modni salon

Stuchly - Maške

Ljubljana, Židovska ul. 3.

Zastopniki za Slovenijo

špirituoze in čajne stroke, samo s prvovrstnimi referencami in preizkušenim delovanjem naj stavijo ponudbe na **A. A. BAKER & CO., Ljubljana VII. Tel. 2273.**

INDUSTRIJA GVOŽDJA D. D. ZENICA

išče za svojo valjarno (Walzwerk) in sicer za progo za srednje in surovo valjanje (Mittel- und Blockstreke) za čimprejšnji nastop

enega prvega valjaleca (Vorwalzer)

tri podajalce (Vorstrecker)

enega skrečevalca (Staucher)

enega povlačilca (Überzieher)

Prvi valjalec more biti event. oženjen, ostali pa morajo biti brezpogojno neozelenjeni. Ponudbe naj se pošljejo ravnateljstvu tovarne v Zenici, Bosna

KMETJE!

TRGOVCI!

POSESTNIKI!

Leto za letom uničujejo bolezn in tisoče goveje živine, konj in presičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z:

„ALMAFLORUM“

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočih primerih preizkušenim preparatom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.

»ALMAFLOR« proti napenjanju pri goveji živini.

»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.

»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

»URINOT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naše preparate, zato, da mu sploh ne bo obolela.

»ALMAFLOR« dobite v vsaki trgovini.

Trgovci, ki naših preparatov še nimajo, naj jih nemudoma naroče!

Cena škatlji z navodilom za uporabo je 40 Din.

Pristno samo s plombo »Govedomedika«.

Naše preparate uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi.

Na tisoče je zahval in priporočil. Nekaj jih objavimo jutri.

Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in presiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«, Maribor, Kopališka ulica 11.

KRISTAL D. D.

tovarna ogledal in brušenega stekla

MARIBOR

Koroška cesta št. 32

Telef. Interurb. 132

Izdeluje ogledala iz 1a kristalnega stekla 5 1/2—8 mm deb. v vseh velikostih, tudi v merih 300x200 cm in več, brušena prozorna stekla z okraski. Jedrenasto steklo 5 mm, izbočena stekla, popravlja oslepela ali pokvarjena stara ogledala, izvzuje zaiskrenenaje izlozbi in portatov s zrcalnim steklom 6—8 mm in s specialnim steklom 6—7 mm deb., vlaganje stekla v medenino. Ima v zalogi tolska in navadna ogledala (Stroifenlas) vseh vrst. Vse po jako zmernih in znanih cenah, pmeti za prvovrsten, trpežen oblog zrcal, kateri je v naši državi priznan kot najboljši št.

Zahtevajte ponudbe!

Dunajski velesejem

11. — 17. marca 1928

(Rotunda do 18. marca)

Izredne prireditve:

Reklamna razstava.

Dunajski modni salon za kožuhovino.

Tehniške novosti in izumi.

Razstava avtomobilov in motornih koles.

Električna vozila. — Cestne gradbe.

„Das Wochenende“.

Brez potniškega vizuma! Z velesejemsko izkaznico in s potnim listom prost prestop avstrijske meje! Vizum za potovanje preko Madžarske se dobi na obmejnih postajah proti sejmaki izkaznici. Znatni vozni popusti na jugoslov. madž. in avstrijskih železnicah, po Donavi, Jadranskem morju in zrakoplovbi. Vsa potrebna pojasnila kakor tudi velesejemsko izkaznico (po Din 40—) dajejo Wiener Messe Aktien-Gesellschaft, Wien VII. Messeplatz 1 a, za časa lipskega pomladnega velesejma tudi Auskunftsstelle in Leipzig, Österr. Messhaus, Hainstrasse 16—18, dalje častna zastopstva v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4

Zveza za tujski promet v Sloveniji

Dunajska cesta 1 (palata Lj. kreditne banke)

Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Pavlič Jakob

oblastv. izkušeni tesar, mojster, Domžale,

sprejema vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih. Vodne stavbe, jezove in kolesa, dalje visoke, industrijske in druge stavbe, stolpna in razna druga ostrejša itd. — Točna postrežba.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Hiša naprodaj! V Dravski dolini ob železn. na Pohorju se prodaja l. 1914. zgrajena, lepa, vili podobna hiša, zraven velik zelenjadni vrt. Pred vojno se je v hiši nahajala dobro idoča trgovina. Stoji ob zelo prometni okrajni cesti, 20 minut od žel. postaje, 3 minute od velike rom. cerkve, priljubljena točka za letovišarje, kjer se kopljejo in solncijo, ter sprehajajo po smrečnih gozdih, je pa tudi priljubljena točka mariborskih izletnikov. Okolica je bogata na gozdovih ter je zelo razvita lesna industrija. Podjetnemu in solidnemu gostilničarju ozir. trgovcu bi se nudila dobra eksistenca. Uporaben je prostor tudi za dr. industrijo, ker je vodna moč na razpolago. — Pojasnila se dobe pri: U. P., pošto ležeče ORMOZ. 1641

Štaubeni les na obroke

krajše ali daljše, dajem vsem onim, ki si nameravajo postaviti lastno hišico za stanovanje

Fran Šuštar, lesna industrija

Ljubljana, Dolenjska cesta.

Razpis

Mestno županstvo v Radovljici razpisuje oddajo kanalizacije Drevoredne ceste

v Radovljici v dolžini 578,5 m.

Načrti kakor tudi pogoji so na vpogled meš. uradnimi urami v občinskem uradu.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 9. marca t. l. do 12. ure pri županstvu.

Mestno županstvo v Radovljici,

dne 27. februarja 1928.

Odbor Slovenskega lovskega društva v Ljubljani javlja, da se je dolgoletni odbornik - gospodar, gospod

Ivan Rozman

sluga II. državne realne gimnazije

dne 26. februarja 1928 zadet od kapi preselil v večna lovišča.

Pogreb bo v torek dne 28. februarja t. l. ob 1/2 16. uri iz Strossmayerjeve ulice št. 1 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1928.

Zahvala

Za iskreno sočutje vsled izgube naše preljube mamice, stare mame, sestre, tete in tašče, gospe

Frančiške Rozman roj. Čep

se vsem prisrčno zahvaljujem. — Posebno zahvalo izrekamo vsem, ki so v bridkih urah lajšali našo bol, zlasti pevskemu zboru za globoke žalostinke, ki so vsaj nekoliko potolažile naša potrta srca z upanjem na zopetno svidenje v rajski domovini in vsem, ki so se v molitvi spominjali preblage pokojnice in jo spremlili na zadnji poti.

Bog povrni tisočero!

Zalujoči ostali.

Po delu in borbi k svobodi

In tja v neba visokega obok ~ kričijo vzklik svoj delavcev krdela ~ Kol čimen zmagoslavno, pol kol stok: Miru nam dajte, kruha, dela!

Ada Negri: Pesem lopate (Il canto della zappa)

Hilaire Belloc: Družba sužnjev

— Industrijski sistem je posledica, učinek kapitalizma, ne pa njega izvor. Kapitalizem je že bil, ko industrijskega sistema še ni bilo, kapitalisti so bili že pred uporabljanjem premoga in novih dragocenih strojev, pred nakopičenjem stvarnih sredstev proizvodnje v velemedstih. Ako bi v Angliji pred velikim preobratom, ko se je iz rokodelstva razvila čez noč industrija, ne bilo kapitalizma, bi bil ta preobrat za Anglijo postal mogoče tak blagoslov kakor ji je sedaj v prokletstvo. Toda kapitalizem — to je prilastitev življenjskih dobrin in virov blagostanja po par osebah — je bil že davno pred velikimi iznajdbami, ki so povzročile industrializem. On je izpačil blagodejne učinke teh iznajdb in jih iz blagoslova izpremenil v prokletstvo. Nismo izgubili svobode zaradi mašin; izgubili smo že davno prej svobodo duha. —

— Industrijski sistem je nastal v Angliji. V Angliji so se izcimili njegovi zakoni in navade. Ker pa je Anglija, v kateri je najprej nastopil, bila že kapitalistična, se je moderni industrializem, ki ima svoj izvor v Angliji, po vsem svetu razvil po svoji kapitalistični predpobli. —

— Zmagoviti kapitalizem se je polastil vsega zakonodajnega aparata in časniškarstva. On še danes vlada nad njima. Tudi danes se ne sklene nobena tako zvana socialna reforma, ki ne bi imela (čeprav večkrat nehoti) namena še bolj utrditi družbo, ki smatra za samoposebi umevno, da par ljudi nekaj ima, velika večina pa živi kot podrejeni mezniki. —

— Tako imamo družbo, oziroma družabni red, v katerem je toliko posameznikov in rodbin, ki so po pozitivnem pravu prisiljeni delati za druge posameznike in rodbine, ki nič ne delajo, oziroma »delajo« samo, kako bi izkoristili zase denar, stvari, konjunkturo, človeka... Tako družbo imenujemo družbo sužnjev, tako državo pa državo suženjstva. —

— Današnji proletarec se smatra za večnega proletarca, ki po vseh zakonih verjetnosti ni določen za ničesar drugega kakor za proletarca. —

— In on, ki v družbi velike množice svojih tovarišev meznikov tvori podstavo današnje družbe, je srečen, če se mu le količkaj zviša njegova mezda, če se mu nudi vsaj nekaj zaščite proti stalno ogrožajoči ga nesigurnosti obstoja. On razume in pozdravlja to dobroto in je pripravljen za tako dobroto tudi plačati odgovarjajočo ceno: da se namreč da tudi nadalje od svojega plačnika vladati. —

* Hilaire Belloc je poleg Chestertona najznamenitejši katoliški pisatelj moderne Anglije. Je, kakor vsi angleški katoliški sploh, odločno socialno usmerjen. Knjiga »Družba sužnjev«, iz katere prinašamo tu citate, je izšla pravkar v stuttgartski »Union«-založbi v nemškem prevodu.

— 0 —

Raj pravijo angleški katoliki k spravnim konferencam med delavci in delodajalci

Znano je, da je velepodjetnik Alfred Mond v svrhu zvišanja angleške produkcije dal pobudo za konference, na katerih naj bi se doseglo med delavci in delodajalci neko premirje. Prva konferenca se je končala brez uspeha, vendar se bodo konference na obojestransko željo nadaljevale. Načelno se o tem vprašanju izraža glasilo angleških katoličanov »Catholic Times« 20. januarja 1928 takole:

Podjetniki in delavci se danes poslužujejo jezika vojne umetnosti: obrambna črta, ultimatum, dobre usluge, posredovanje, razsodišče, premirje, mirovni predlogi itd. Toda narodnogospodarska proizvodnja in oskrba naroda z vsem potrebnim je stvar sodelovanja, ne pa nasprotstva. Tega se morata obe strani naučiti, ne da bi pri tem iskali svojega dobička na račun konsumentov. Povečanje proizvodnje ne more biti niti edini niti poglavitni cilj takega sodelovanja; kajti deklek niso odstranjena v napačni razdelitvi dobrin temelječa zla, kakor nezadostne mezde, stanovanjska mizerija itd. itd., povišanje proizvodnje samo poveča bremena delavskega razreda. Važno je tudi, da izhaja tako sodelovanje od delavcev in delodajalcev samih, ne pa od poklicnih politikov. Parlamenti so namreč prišli čisto ob ves kredit, ravno zato, ker so se izkazali za popolnoma nezmogoče, da kapitalizem po zakonih obvladajo, ampak so narobe od njega odvisni. Tudi med delavci in podjetniki ne more priti do trajnega in pravega sodelovanja, ako se na eni strani ne misli na splošno blaginjo, ampak le na to, kako bi se kapitalistični način gospodarstva ohranil dalje. Prvi in neobhodni pogoj za sporazum pa je popoln preobrat idej in src v vseh merodajnih krogih, ki mora z reformnim delom iti roko v roki.

— 0 —

Krščanska delavska internacionala kliče: Le v borbi za pravico je zmagala!

Internacionala krščanskih strokovnih organizacij je ob razdobju 1927-28 izdala lepo poročilo, v katerem bodri delavstvo k nadaljnji pogumni borbi in izvaja:

Delavska zaščita.

Na njej je pričel prav resno delati mednarodni urad dela v Zenevi, toda to važno delo se radi trdovratnega odpora kapitalistov še ne more ponašati z velikimi uspehi.

Sicer se prireajo v gotovih obdobjih mednarodne konference dela. Na teh konferencah se sklenejo razni dogovori, nekatere države jih tudi ratificirajo, vendar pa ne pomenijo te ratifikacije kakšno mednarodno reformo odločilne važnosti.

So pa tudi države, ki ratificiranih konvencij sploh ne izvajajo. Poročilo strokovnjakov na zadnji mednarodni konferenci se bridko pritožuje zoper tako postopanje in konstatira, da ne zadostujejo za take države ratifikacije, da bi jih prisilile k izpolnjevanju svojih obvez napram delavstvu.

Kar se tiče najvažnejšega dogovora o 8urnem delavniku, so uspehi zelo majhni. Edino Belgija ga je uzakonila brezpogoj-

no, Francija pogojno, Anglija pa je celo otvorila boj proti njemu.

Na dobro voljo držav se ne more več upati. Isto je z delodajalci. Ko je pred kratkim obiskal Albert Thomas, ravnatelj mednarodnega urada dela, rusko ozemlje, je izjavil, da ne bi bilo sedanjih mezdnih bojev, če bi Nemčija ratificirala konvencijo o 8urnem delavniku. Takoj se je oglašil zastopnik industrijev in protestiral proti tej izjavi in ga opozoril, da se mora zavedati, da je uradnik.

Nemška težka industrija je vodila naravnost revolucionarno gibanje proti uzakonitvi delovnega časa in je hotela diktirati vladi, kakšna naj bo njena socialna politika. Ko ni uspela, je poklicala na pomoč celo reparacijskega zastopnika H. Parkerja.

Geslo sedanje družbe.

V sedanjem gospodarskem in družabnem sistemu odločuje le surova moč. To geslo so prevzele celo že nekatere delavske organizacije. Že 15 let so bile krščanske strokovne organizacije v Franciji zastopane v centralnem delavskem svetu. V letu 1928 noče socialistična večina nič več priznati tega manjšinskega principa. Delodajalci pa podpirajo socialiste pri tem stremiljenju. Delodajalci se hočejo namreč prikupiti na račun delavstva sedanji delavski večini. Moč je vse. Vseled tega je položaj tale: Obnašanje vlad obeta malo, stališče podjetnikov se pa izraža v njihovem lastnem izreku, da je namreč njihova dolžnost, da se bore proti zahtevam delavstva.

Ali delavec človek — ali delavec suženj.

Dve veliki vprašanji obvladujeta sedanost: gospodarska koncentracija in racionalizacija.

Oba gospodarska pojma lahko koristita človeštvu neizmerno veliko; kajti sedanje gospodarstvo je v resnici neurejeno, vsled česar potroši preveč časa, dela in energije.

Na drugi strani pa ne smemo prezreti, da preti potom koncentracije industrije in trgovine masam moderno suženjstvo. Isto je s koncentracijo. Kajti v sedanjem modernem gospodarstvu vlada le en vsemogočni tiran: zakon čimvečje storitve.

Nevarnost modernega suženjstva se more preprečiti le tedaj, če bo šlo vse človeštvo v boj za zmago npravnosti nad dobičkom, duha nad materijo.

Delavstvo mora sodelovati.

Eno stoji: Svetovno gospodarstvo se more izpremeniti le s sodelovanjem celokupnega delavstva.

Javne organizacije to tudi uvidevajo. V mednarodni odbor za racionalizacijo kakor tudi pri Zvezi narodov bodo vabljeni tudi zastopniki delavstva.

Mednarodni urad dela v Zenevi je istotako izprevidel, da ne more govoriti o zastopstvu celokupnega delavstva, če ne bodo sodelovali tudi odposlanci krščanskih strokovnih organizacij.

V strokovne organizacije!

Dokler ima delavstvo opraviti z delodajalci, ki se z vsemi silami protivijo zahtevi po sodelovanju pri vodstvu gospodarskega življenja, dokler ne bodo prišli evropski podjetniki do prepričanja, da pomeni moderna in znanstvena organizacija gospodarstva bolj vpra-

šanje mišljenja, kakor pa vprašanje strojev, dokler ne uvidijo, da je socialni mir mogoč le na enakopravnosti vseh faktorjev, toliko časa ne preostaja delavstvu nič drugega, kakor da se jim ta nauk oznanjuje le potomi edinega sredstva: organizirane samopomoči.

Delavstvo se mora zavedati, da se izpostavlja resni nevarnosti, da bo postalo suženj modernega gospodarskega razvoja, če se ne ustavi kapitalističnim stremiljenjem v polni zavesti svojih pravic in v trdni volji, da bo branilo te pravice z vsemi močmi.

— 0 —

Iz gibanja slovenskega delavstva

Strokovne organizacije.

Po preobratu je imelo naše delavstvo precej smisla za organizacijo. Delavske strokovne organizacije so štele od 30 do 40 tisoč članov. Devalvacija in ž njo združeni potresi v našem gospodarstvu, kateremu so se pridružile še nasilne metode vladajočih režimov, so vzele delavstvu vero v svojo lastno moč in v moč organizacije. Število organiziranega delavstva je padlo na minimum. Toda zadnje leto zaznamuje zopet velik korak navzgor. Med marksisti vlada sicer še precejšnja razdrapanost, vendar je pričelo delavstvo izprevideti, da je možno zboljšanje njegovega položaja edino potom organizacije. Zato gre nazaj v organizacije, v tem oziru more zlasti zaznamovati vesel pojav Jugoslovanska strokovna zveza. In prav je tako.

Mezdno gibanje.

Podjetniki skušajo kakor povsod tudi pri nas praktično razveljavljati zakon o zaščiti dela, predvsem pa izrabiti veliko brezposelnost v svoje dobro in grede za znižanjem delavskih mezd.

V letu 1927 je bilo velikih pogajanj 10. V steklarni v Hrastniku, kjer je spor izbruhnil januarja in trajal do marca, je šlo za razširjenje službene pragmatike tudi na delavstvo v podjetju v Sv. Križu pri Ročaski Slatini in zaradi sklenjenega obrata v Zagorju.

Mezdna sporna vprašanja v papirnici v Vevčah so bila rešena na pogajanjih dne 14. julija 1927. Kljub težkemu položaju se je delavstvu ugodilo v bistvenih zahtevah.

Dne 1. julija 1927 so se uredile potom kolektivne pogodbe plače delavstva v tovarni »Kovinar« na Teznu.

V avgustu 1927 je izbruhnil štrajk pri mariborskih mizarskih podjetjih, ker so se branili lastniški ugoditi upravičenim zahtevam mizarskih pomočnikov. Končno so prišli pomočniki v splošnem na svoj račun.

Potom kolektivnega dogovora z dne 27. oktobra 1927 so se uredili poviški plač v podjetju »Titan«.

V novembru 1927 je stopilo v mezdno gibanje delavstvo na parni žagi Ravnik pri Rakeku. V medsebojnem dogovoru so se uredila vprašanja plač kolikortoliko povoljno.

Tudi združilišče »Rogaška Slatina« ni bilo prizanešeno; tudi tam se je moralo urediti marsikatero vprašanje (plače, prosti čas, odpoved iz službe). V vsem tem se je dosegel sporazum v dogovoru od 5. septembra 1927.

Praksa je tole pokazala: kjer so stare in trdne delavske organizacije, ni mogel iti podjetnik preko delavstva, kjer pa teh ni bilo, so izpadla pogajanja skoraj vespovsod za delavstvo negativno.

Grazia Deledda:

Siromaki in bogatini

Grazia Deledda,

slovenca sodobna italijanska pisateljica, ki je dobila svetovno Noblovo nagrado za literaturo. Kakor vse italijanske pisateljice: Ado Negri, Matilde Serao in druge, odlikuje tudi Grazia Deledda globok socialni čut.

— Gospod Franz! — gospod Franz! — kliče uboga deklica pred vrati bele vile.

Starček, na videz berač, ki je imel na sebi tako zakrpano obleko, da so zaplate popolnoma pokrivalo prvotno blago, se nasmeha, ko čuje deklico klicati gospoda Franzja. Gospod Franz je bil že nekaj let mrtev. Vendar odpre nekdo vrata.

— Kaj hočeš? — vpraša mladosten glas.

— Gospod Franz! — vztraja deklica pri svojem, moleč umazan kozarec pred se in govoreč z naglasom, ko da ponavlja priučeno nalog, — moja mati je dejala... dejala je, naj vas prosim dobrote, da nam daste... da nam daste malo kisa, kajti moj brat si je ranil glavo... in... in... treba mu je kisa, da si izmije rano z njim...

Bela in nežna roka vzame prazni kozarec, ki se čez nekaj trenutkov prikaže zopet, vedno še v isti roki, poln rdečega kisa.

— Kako se je pa ranil tvoj brat?

— Padel je... s konja...

— Beži, — odvrne mladostni glas, poskušajoč posnemati dekličino naglasanje, — dobro vem da... rabite kisa za salato... in da se ti, še predno odpreš oči, lažeš bolj, ko teče zajec.

— Bog plačaj — pravi deklica, ne da bi se vznemirila ter švigne v cestni polutemi odonot.

Starček z zakrpano obleko stopi za njo. Šepal je nekoliko ter se je opiral na bergljo, katero je krčevito držal z desno roko, v tem ko je v levi nosil povitek cunj.

— Tile so revni, — si misli. — Če ne najdem prenočišča pri njih, kje naj ga najdem? Jezus sam je dejal, da le siromak podpira siromaka.

Deklica se ustavi pred neko kočjo na bregu reke. Bil je mrzel, a jasen večer: Mesec je vzhajal med golimi topoli, ravnimi ko ogromni v nebo zapičeni prsti, in voda v reki se je bleščala.

Deklica stopi v kočjo in starček za njo. Kajti vrata so bila odprta. Suha in bleda žena, sklonjena nad ognjiščem, je iz črnega lonca jemala nekaj kuhane zelenjave.

Ozrši se okoli sebe, opazi popotnik, da notranjost kočje popolnoma odgovarja nje unajnosti: neskončna beda povsodi. Toda potolaži se z mislijo, da mu ti ubogi ljudje brez dvojbe dajo prenočišče.

— Kaj hočete? — vpraša surovo ženska.

— Vzemite me za to noč pod streho, —

pravi on, — popotnik sem, siromašen, star; noč je mrzla...

— Zakaj ne iščete prenočišča v hiši bogatinov, gospode ondile gori? — povzame ženska, kažeč na belo vilo. — Pojdite tja, socialisti so.

— Dejali so mi, da je gospodar pred nekaj leti umrl in da je vdova skopa; nisem si torej upal... Mislim sem si, da samo siromak more siromaku dati pribežališče.

V tem, ko še govori, vstopi dvojce malih dečkov in za njima velik, razdrapan, zamazan možak.

— Kaj pa tale hoče? — zakriči možak.

— Prenocišča.

— Idite: nimamo prostora.

— Samo prenočišča — prosi ginljivo starček. — Za jesti imam s sabo. Star sem in noč je mrzla. Deset ur sem že na poti.

— Ven! ven! — kriči možak in otroci ponavljajo: — Ven! ven!

Tedaj ponudi starček, ki je že omagoval od utrujenosti, da plača pet soldov, ako ga puste spati poleg ognjišča.

To je bilo sprejeto. On sede in odpre svoj povezek. Žena, katera je zabeljevala zelenjavo s kisom, ki ga je bila izprosila deklica, se ozira po njem s svojimi malimi grabeljivimi očmi. Med cunjami v povezku zapazi košček črnega kruha, četvero orehov in denarnik.

Ko povečerja, se starček splazi v kotiček, položi glavo na povezek ter se uda otožnemu premišljevanju. Ako siromaki, — misli sam pri sebi, — ravnaajo s siromakom tako slabob, kako naj ravnaajo z njim bogatini? In vendar je Jezus dejal... Spanec ga prevzame.

Naenkrat se zbudi. Zazdi se mu, da neka roka vleče povezek izpod njega. Popolna tema vlada krog njega. On zakriči:

— Kdo je? Kdo me hoče oropati?

Mesto odgovora dobi grozen udarec s palico po prsih. Zazdi se mu, da mu je počilo srce.

— V imenu božjem vas prosim, pustite me! Vzemite si vse; a pustite me živega!

Drug udarec na glavo.

On pade vznok in misli, da umira. A nagon življenja ga prevzame. Nekaj trenutkov obleži nepremično, potem pa vstane in plane venkaj.

Sedaj jame tako naglo bežati, da je to bilo glede na njegovo starost in na njegovo bedno stanje resnično občudovanja vredno. Na jasnem in leskem nebu je še svetil mesec: starček pa teče, gnan od neizrekilive groze. Glava in rameni so ga pekli, ko da so poparjene s kropom in misli so bežale od njega. Ko pribeži pred belo vilo, se zgrudi in se ne more vzdigniti. Mesec se mu na mrzlem in leskem nebu zazdi kakor luknja, skozi katero je bilo videti srebrno hišo.

* * *

Ko se zopet zave, se mu zdi, da je v onf čudoviti hiši: Vzglavni konec postelje, na kateri je ležal, je bil bisernično okrašen ter se je svetil, ko rečni trak. Rjuhe, odeje, blazine, so bile snežnobe. Zdelo se mu je, da je zakopan v sneg; toda pekočine prsi in glave ni hotelo biti konca.

Dražestna deklica z dolgimi in nežnimi rokami je stala poleg postelje. On spozna mladenko, ki je bila lažnjivemu otroku odprla vrata in poloti se ga silno ginjenje. Kako? Torej bogatini imajo usmiljenje s siromaki? Oni so ga pobrali, ne da bi bil potrkal na njihova vrata, ter mu izkazujejo gostoljubje in mu strežejo?

On pa je ves čas svojega dolgega bednega življenja mislil, da mora samo siromak imeti usmiljenje s siromakom! Tako so ga bili učili; tako je bil dejal Jezus sam.

* * *

Nekaj ur kasneje umrje. Sel je naravnost v nebesa. Komaj zagleda ondi Gospoda, mu pove svoj nesrečni slučaj in čaka v vsej ponižnosti pojasnila.

— Oh! — pravi Jezus z vzdihom — čas! so se izpremenili. Ker dandanes tudi siromak ne veruje več vame, podpira bogatini siromaka zato, ker se ga boji...

Parlament naj hitro dela!

Korošev obisk v Glavnjači

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Minister notranjih zadev dr. Anton Korošec je danes obiskal belgradsko mestno ječo, kjer se nahaja tudi soba, takozvana Glavnjača, v katero zapirajo tiste, ki jih policija prižene v zapor. Minister je pregledal vse sobe in se dalj časa razgovarjal z upravnikom mesta Lazarevičem o tem, na kak način bi se moglo odpraviti nedostatkem v mestni ječi.

Nato je notranji minister dr. Anton Korošec obiskal tudi belgradskega župana Kumanudija in se z njim razgovarjal o korakih, ki so potrebni za izboljšanje razmer v mestni ječi, ker je mestna občina po zakonu za to pooblaščen. V mestni hiši je bil zbran ves občinski odbor. Notranji minister se je z občinskimi odborniki dalj časa prijateljsko razgovarjal. Ker pride to vprašanje vsled nujnega predloga seljaško-demokratske koalicije na dnevni red jutrišnje seje narodne skupščine, bo notranji minister imel priliko o stvari dati podrobno poročilo.

Hrvatska sodba o dr. Korošcu

z Zagreb, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Jutrišnja »Narodna Politika« ima uvodnik pod naslovom: »Izjava dr. Korošca«, v kateri razpravlja o programatični izjavi ministra za notranje stvari dr. Korošca in pravi med drugim: Jugoslovanski klub je v tej krizi odnesel večjo zmago za prečane, kakor jo bo uboga seljaško-demokratska koalicija sploh kedaj dosegla. Prihod dr. Korošca v notranje ministrstvo je bil sprejet simpatično, ker vsi pričakujejo, da bo dr. Korošec oni previdni človek, ki bo uredil upravo. Dr. Korošec je pokazal, da ima voljo in znanje za izvedbo temeljite reforme v državni upravi. On je bil tisti, ki je prvi uredil promet po prevratu in ki je iztrebil iz prave politične metode Pribečevića. On bo tisti,

ki bo očistil v naši državi tudi razmere v notranjem ministrstvu.

Parlamentarno delo naj gre brzo izpod rok!

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Demokratski klub je imel danes dopoldne sejo, ki jo je otvoril predsednik Ljuba Davidović, ki je v svojem govoru najprej zahteval, da morajo biti vsi poslanci vedno navzoči v Belgradu, da bo slo parlamentarno delo čim hitreje izpod rok. Nato je govoril o zakonskem načrtu za pomoč krajem, ki trpe pomanjkanje; v nadaljnjem govoru pa je zahteval, da morajo ministri pravočasno odgovarjati na vsa vprašanja poslancev. Za njim so govorili posamezni poslanci. Sklenilo se je izvoliti poseben odbor, ki bo nadzoroval vse intervencije v klubu.

Zakonu za pomoč revnim krajem bo priznana nujnost.

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji ministrskega sveta je bil v definitivni redakciji sprejet zakon za pomoč krajem, ki trpe pomanjkanje in je bil takoj popoldne poslan narodni skupščini z zahtevo, da se proglasi za nujnega. Tako bo skupščina jutri glasovala tudi o nujnosti tega zakona.

Revidirali bodo zakone, tičeče se prosvete.

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) V prosvetnem ministrstvu so sklenili izvršiti revizijo nekaterih temeljnih prosvetnih zakonov, ki so v poštev pridejo načrti o srednjih šolah, o gledališčih, muzejih itd. Čim bodo ti zakonski načrti revidirani, pridejo pred skupščino.

Za komercializacijo železnice.

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ožji odbor za izdelavo definitivne stališne uredbe o komercializaciji državnih železnic se bo zopet sestal prihodnje dni, da poa definitivne sklepe.

Moralno spričevalo Stj. Radiča

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila na belgradskem sodišču zanimiva razprava proti uredniku »Politike« Božoviću, ki ga je tožil bivši minister Nikić radi izjave, ki jo je Božović prejel od Radiča in se nanaša na Nikića. Proces je zanimiv zato, ker je pokazal način Radičeve borbe v javnosti. Božović je predlagal sodišču priče, da je izjava, ki mu je dal Radič, točno reproducirana. V tej izjavi Radič z najgršimi izrazi napada bivšega ministra dr. Nikića. Ker je sodišče pozvalo Radiča, da se izjavi, je podal sledeče pojasnilo: »G. Gojko Božović, poročevalec »Politike«, ni dobil od mene niti pismenega niti ustnega pooblastila, da prinese intervju o Nikiću. Božović je razgovor sicer stenografično beležil, vendar ga pa njegovo uredništvo prinaša s takimi spremembami, da sem sklenil, da »Politiki« ne dam nikdar več nobene izjave. Jaz nisem niti urednik niti izdajatelj niti razbiralec časopisa. Kako more tožilec klicati mene na odgovornost, če ni imel za priobčitev izjave mojega pooblastila? Prosim, da se tožilec zavrne in plača 2000 Din odškodnine.«

Takoj nato je Božovićev odvetnik predložil sodišču drugo, originalno pismo Stjepana Radiča na Božovića. Ko je bil namreč Božović tožen, se je obrnil pismeno na Radiča in ga prosil za potrdilo, da so njegove navedbe točne. Radič mu je na to v resnici poslal pismo, v katerem priznava, da je časnikar Božović točno zabeležil intervju in izjavo. Sodišče je z ozirom na to dejstvo takoj opustilo tožbeno in je na zahtevo državnega pravdnika odsto-

pilo vse akte v svrhu nadaljnjega postopanja proti — Stjepanu Radiču.

Za upravo fakultet gre

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Komisija, ki ima nalogo razpravljati o redukciji fakultet, je danes razpravljala o posameznih točkah resolucije, ki govore o tem, kako naj bi se uredila notranja organizacija posameznih fakultet, da bi se dosegli prihranki in bi bilo omogočeno nadaljnje delo vsem fakultetam, tudi v času, dokler bo trajala sedanja finančna kriza. Komisija je ugotovila splošne smerice, ki jih bo minister prosvete poslal posameznim univerzam, da jih pregledajo in podajo o njih svoje poročilo. Debata, ki se je razvila, je pokazala, da bi se z racionalnejšim gospodarstvom na univerzah dalo mnogo več prihraniti. Nato je komisija nadaljevala razpravo o vseučiliškem zakonu.

Povsod naj bo isti delovni čas

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je v tujakšnji delavski zbornici vršila razprava o ureditvi delovnega časa. Konferenci so prisostvovali delegati vseh delavskih »borbnic« v državi. V razpravi o delovnem času se je sklenilo zahtevati od ministra za socialno politiko, da se mora delovni čas v celi državi izenačiti z delovnim časom v Zagrebu in v Ljubljani, kjer vladajo v tej zadevi najbolj urejene razmere.

500.000 Din za poštno hranilnico v Ljubljani.

r Belgrad, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ministrski svet je danes odobril kredite nad 300.000 Din za zgradbo poštne hranilnice v Ljubljani.

SDS hoče razpust ljublj. občinskega sveta

Tako brezvestnih metod, kot SDS, se v naši politični zgodovini pač ni še posluževala nobena politična stranka. Samo zadnjih deset let je po izrecni volji SDS vladal na ljubljanskem magistratu komisar dlje časa, nego pod Avstrijo vse preteklo stoletje. Dvakrat je brez najmanjše stvarne utemeljitve, razloga in povoda že razgnala zakonito izvoljeni in poslušajoči občinski svet in vse kaže, da hoče ubiti avtonomijo ljubljanskega mesta še tretjič.

Obširno smo v zadnjih dnevih pojasnili že, kako je SDS s svojim zahrbtnim postopanjem onemogočila pozitivno sodelovanje SLS v občinskem svetu. Kljub temu, da sama nima delazmožne večine, je izigravala našo delegacijo toliko časa, da je sestavila iz svojih ljudi vse predsedstvo in načelstvo vseh odsekov ter s tem našo delegacijo naravnost prisilila v opozicijo. Mi zaradi tega seveda ne pretakamo solz, potrebno je pa, da to dejstvo ugotovimo, da bo vsak ljubljanski volivec vedel, kje naj išče krivce za delazmožnost občinskega sveta.

Pa to še ni vse. Na vseh zadnjih sejah občinskega sveta so bili ponovno z njeno pomočjo sprejeti ukrepi, ki očitno in hote na-

sprotujejo občinskemu redu, s čemer ustvarja na magistratu vladajoča gospoda ex lex stanje. Takole računa SDS: napačno je lok in izizvajamo nadzorno oblast z nezakonitostmi toliko časa, da bo ona prisiljena občinski svet razpustiti, potem bomo lahko s primerno demagogijo zvrnili vso krivdo na vladu, v kateri je SLS zastopana in na ta način se nam pri prihodnjih občinskih volitvah morda vendarle posreči priti do absolutne večine. Da, taka je kalkulacija SDS, toda mi odkrito izjavljamo že danes, da bo SLS uporabila svoj položaj v vladi za to, da bo zadrževala razpust, dokler se bo le dalo in dokler ne bo zadnji ljubljanski volivec izprevedel to prozorno, demagoško in brezvestno početje ljubljanskega »naprednjastva«. Očitnega zasmehovanja in teptanja vseh pozitivnih zakonov pa seveda tudi SLS ne bo mogla kriti večno.

Najbolj pri vsej tej igri pomilujemo ono ubogo, že tisoč in tisočkrat prevarano delavstvo, ki ga zastopata oba socialistična svetnika. Gg. Lemežu, Likarju i. dr. se ne čudimo, a da se bodo ti radikalni razrednoboježi tako očitno bratili in pajdašili z gg. od TPD, »Kranjske industrijske družbe«, »Slavenske banke«, »Orjune« itd., nas je pa vendarle malce presenetilo, Pa tudi to je končno prav in v redu, kajti če »razrednoboježi«, tretje-internacionalni buržujmarksisti mislijo, da bodo z demagogijo po shodih natrosili delav-

stvu peska v oči in mu prikrili svojo igro, se hudo motijo. Delavstvo ni več gluho in slepo, zato smo prepričani, da bo pri volitvah, ki jih demokratična in socialistična gospoda izkiva, prav radikalno obračunalo s takimi svojimi zastopniki.

Oče, ki proklinja otroke

Kakor se nam poroča, se je vršila sinoči seja SDS in SKS, na kateri so voditelji SDS predlagali, naj se začne propaganda za revizijo ustave. To naj bi bila skupna taktika v parlamentu in parola pri eventualnih volitvah.

Čutimo prijetno dolžnost, da ugotovimo, da je centralistična, unitaristična SDS, ki je lomila kopje za najstrožji centralizem v naši državi, ki je za to idejo oborožila zasebne organizacije, ki je na tem programu denuncirala Slovence v Belgradu, jih označila za separatiste, ne-Jugoslovane, ko so zahtevali pod vodstvom SLS decentralizacijo naše države, s tem svojim sklepom priznala svojo polomijo, obenem pa pravilnost programa SLS.

Druga naša dolžnost pa obstoja v tem, da poudarimo, kar smo ravno v tem času včeraj zapisali: SDS je stranka brez programa, bife in tolče sem in tja, blagoslovlja danes, kar je včeraj proklinjala, hoče izigravati jugoslovanske narode, enkrat Srbe proti Hrvatom in Slovincem, nato obratno, vse pa radi nenasitljive želje po oblasti.

Nujna posledica te politike v državi je bila ta, da je ta stranka postala stranka-odveč. Ker pa je ravno Slovenija imela od take politike največ škode in so spomini na centralistično divjanje SDS ravno v Sloveniji najbolj živi, bi se izpostavil splošnemu zasmehu

Bolgarska v večni krizi

v Sofija, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Izgledi za bolgarsko zunanje posojilo se presojajo zelo pesimistično, ker Društvo narodov vztraja na tem, da se bolgarska narodna banka v gotovem terminu pretvori v delniško družbo in ker Bolgarska radi gospodarskega razvoja države ne more pristati na noben določen čas. V tej zvezi se ravno tako pesimistično presoja tudi notranjepolitični položaj, ker se je vlada v zadevi posojila zelo močno angažirala in bi morala, če se posojilo ne doseže, tudi po splošno vladajočem mnenju izvajati najdalekosežnejše posledice.

Vsako vojno je preprečiti

r Paris, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ameriški odgovor na zadnje francoske predloge o obrodbi vojne se tu še ne nahaja v besedilu. Quai d'Orsay je o vsebini zvedel samo potom obširne brzjavke, ki jo je poslal francoski poslanik iz Washingtona. Ameriški državni departement je odklonil vse Briandove protipredloge in vztraja pri svojem prejšnjem stališču. Državni tajnik Kellog v svoji novi notipet odklanja francosko razlikovanje med napadalno in enapadalno vojno, z utemeljitvijo, da se mora pakt o nenapadanju samo tedaj izkazati kot učinkovit instrument za ohranitev in varnost miru, če brez razlike in brez pridržka vojno sploh obsodi in jo proglasi za nezakonito. Kellog vztraja dalje na tem, da se pogodba že od začetka podpisuje od več strani in da mora imeti podpise vseh velesil. Kakor poroča »Intransigent«, navaja ameriška nota po imenu vse dotične velesile, med njimi Francijo, Nemčijo, Anglijo, Italijo in Japonsko, dočim so Španija in južnoameriške republike izključene. Glasom istega lista je komaj računati s tem, da bo Francija sprejela ameriško noto kot bazo za pozajanje, ker stoji Quai d'Orsay prej kot slej na stališču, da si mora z ozirom na obveznosti napram Društvu narodov in predvsem z ozirom na zvezo z državami male antante in Poljsko ohraniti odprto pot udeležiti se v danem slučaju defenzivne vojne.

Modus vivendi se bo realiziral po Veliki noči.

v Praga, 28. febr. (Tel. »Slov.«) Ko se vrne zunanji minister dr. Beneš v Prago in ko bo po Veliki noči nastopil svoje mesto v Pragi nuncij Ciriaci, se bo praktično začelo izvajanje posameznih določb modusa vivendi. Najprej se bodo določile meje posameznih škofij, predvsem glede slovaškega dela ostrogoške škofije, ki ima okoli 400 župnij in 1 milijon katoličnikov ter bi bila lahko samostojna škofija. — Obenem se bodo uredile meje ostalih slovaških škofij. Ureditev bosta izvedli dve komisiji, cerkvena in posvetna. Novi ostrogoški škof namerava prositi češkoslovaško vlado, da se za slovaški del njegove škofije pripusti njegov namestnik.

Gradiščanska ne dobi verskega šol. zakona.

v Dunaj, 28. febr. (Tel. »Slov.«) V proračunski debati so danes pri bojnem glasovanju o uvedbi državnega ljudskošolskega zakona v Burgenlandu, kjer je doslej veljal še stari madjarski konfesionalni šolski zakon, socialni demokrati v zvezi z velenenci in Landbündlerji, ki so se za to glasovanje združili z opozicijo, preglasovali krščanske socialce v razmerju glasov 88 : 71. To glasovanje, ki je samo ponovitev enakega glasovanja v odboru lanskega leta, ne bo imelo kot posledice nobene krize, vladi pa je dan povod, da bo vpoštevala zahtevo večine parlamenta z uvedbo državnega ljudskošolskega zakona v Burgenlandu.

tisti slovenski človek, ki bi tej spreobrnitvi dajal kak drug značaj kot — demagogije.

To opozorilo bo zadostovalo, da opozorimo javnost na najnovejši trik tega stvara, kd nosi v južnih krajih ime kameleona.

NSS so pokopali

Dr. Žerjav je leta 1919. tole pogruntal: Meščanstvo lovimo z demokratsko, kmete s samostojno-kmetisko, delavstvo z narodno-socialistično stranko. Getrennt marschieren, zusammen schlagen! Tako je šlo nekaj let; navidezno so se celo tolkli med seboj. Ko se je igra zdela že preneumna, so si sneli krinke: Likvidirala je SKS in včeraj javlja generalštab NSS, da je stranka likvidirala tudi formalno.

Ob svojem pogrebu naznanja, da je to storila na ljubo politični razkosanosti v državi, demokraciji, narodnosti, naprednosti in socialni pravičnosti, in sicer na vse strani, ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev, človeških pravic, politične taktike delovnega ljudstva v enotno socialno solidarno fronto, notranjemu preropenju človeka v znamenju humanitete itd.

Vemo, da je te fraze spustil s del narodnih socialistov; da se mariborski s to bratovščino ne strinjajo, ker še drže na program. Vemo tudi za zveze s češkimi narodnimi socialisti. Vse to bo najbrže znano tudi mnogim narodnim socialistom. Tistim pa, ki se strinjajo s fuzijo z SDS, bi nasvetovali, da povedo odkrito: Der langen Rede kurzer Sinn: Strankarski fondji so izčrpani... zleteli smo pa itak iz istega gnezda!

Slovenci v Italiji

TUDI SLUŽKINJE JE TREBA PREMESTITI V ITALIJO!

Fašistovski uradni glasilo za Primorsko protestira proti temu, da ima Mar. družba za slovenske dekleta sedež v Trstu; in celo na pustni torek so je drznili prirediti Marijina družba več ali manj versko zabavo, pri kateri so dekleta nastopila v slovenskem jeziku, kakor da bi bili v neki kraški vasi. Kako se to stinja, se vprašuje list, s programom fašistovske vlade, ki hoče dati slovenskim krajem zopet njihovo izvorno latinsko lice? Nadaleje ugotavlja list, da se letno »skoro umetno« odpravlj v Trst na tisoče slovenskih služkinj, ki si pomože ustvarijo lastno družino, ki gotovo ne bo italijanska. To ne gre. »Ta dekleta bi bilo treba odpraviti v druga mesta na Apeninskem polotoku — če mogoče daleč od Julijske krajine, — kjer bi prav lahko našli službo radi svoje znane prirodnosti in bi lahko živela daleč od vsake propagande ter postala dobre Italijanke.« V Trst pa naj pridejo Furlanke — Fašisti so spravili a Primorskem v Italijo slovenske učiteljice, uradnike in železničarje. Tudi problem slovenskih služkinj je na vsak način vsaj tako aktualen kakor problem tržaške pristaniške krize.

»Ko je slovenska duhovščina divjala po Istri...« Napadi proti slovenskim duhovnikom seveda ne izostanejo, ker jih smatrajo fašistovski listi za najboljše propagandno sredstvo. »Slovenska duhovščina je zalibog dolgo časa divjala v Istri, na Krasi in v Trstu... iz Bevilacqua je napravila Vivoda ali Vodopivec, iz Vecchiotti Starec, iz Pentolazi Lončar, iz Lupi Vouk.« Fašistovski listi nadalje protestirajo proti »lubljanjskim govoricam«, da fašistovska stranka sili ljudi, da poitalijančijo svoje ime. To ni res, piše uradno glasilo fašistovske stranke. Stranka je le izrazila mnenje, da je dolžnost vsakega Italijana, da ne nosi še nadalje na sebi dokumenta o neitalijanskem izvoru, ako je njegov priimek tuj, ali sledov divjanskega početja slovenskega duhovnika, ako ima njegovo ime slovensko končnico. Glasilo iste fašistovske stranke, ki ne sili ljudi, da si poitalijančijo priimek, piše dalje: »Mislimo, da bodo v bodoče, ko se bo kak državljani potoval za kako mesto, imela oblastva pravico vprašati prosilca, ki je obdržal svoje bontentsko ime: »Ste Italijan? Meste je rezervirano za Italijane. In vi s svojim priimkom ste lahko Nemec, Slovenec, Čeh, Srb, Danec, vse kar boste, toda Italijan niste! Po fašistovskem pojmovanju so to ne pravi siliiti.

Kakšnih sredstev se pa fašisti poslužujejo? Na Gorškem podcetat dolgo časa ni mogel uspeti, da bi spravil na uogo fašistovsko društvo; gre namreč za vas, kjer so nekaj krasno uspevale katoliške prosvetne organizacije. Nazadnje je prišel podestat na pravo mesto: občinskemu slugi je izročil seznam vseh gostilničarjev, trgovcev in drugih obrtnikov v vasi ter mu velel, naj jih skliče na važen sestanek. Sluga ni smel nikomur povedati, o čem bodo razpravljali na sestanku, pač pa se je moral vsak vabilenec podpisati na omenjeni seznam in s tem potrditi, da je bil o sestanku obveščen. Sestanek je otvoril podestat s patriotičnim nagovorom, ki ga je učitelj raztolmašil: Danes je tukaj Italija, jaz in vi vsi smo italijanski državljani, ki smo dolžni spoštovati zakon. Slovenska družstva so bila razpuščena, ker niso vzgajala mladine v državnem duhu, ampak proti državi. Po zakonu obstajajo samo društva Dopolavoro, ki učijo mladino spoštovanja do države. Ali boste pustili mladino brez vzgoje, brez kajiga? Naš Dopolavoro bo imel tudi slovenske knjige, prirojali bomo tudi slovenske veselice, učili se bomo tudi slovenskega petja; vse bo kakor prej, le politike ne bo več v državi. Sedaj se odločite, ali se hočete vpisati v društvo. — Nato je podestat vprašal vsakega posebej, ali so vpisli. Vpisali so se seveda vsi, ker je bilo treba zbirati med Dopolavorom in koncesijo. Drugi dan je bila v vseh italijanskih listih senzacionalna vest o »zavezitju najtrdnjejše slovenske postojanke«, v središču slovenske propagande. — Kdor zna, pa zna.

»Zadružna zveza« uničena. Kako daleč je že dovedel Zvezo komisar s prefekturnim jamstvom za nadaljni razvoj. Tekom enega meseca je bilo odpovedanih vlog za 950.000 lir! Komisar je izplačal od teh le 300.000 lir in sicer vsaki stranki maksimalno 2000 lir tedensko, a nazadnje je izplačevanje ustavil. Enomesečno komisarjenje je torej dovedlo Zvezo do tega, da je morala ustaviti izplačevanje vlog! S tem se vlagatelji pokazali, koliko zaupajo v prefekturnega komisarja. — Poleg taž Rusije je komisar odslavljal dne tudi t. P. Pegana. Tako so sedaj odstranjene vse tri glavne moči,

Neverjetna pomoč pri britju.

Namajte si obraz z Nivea-cremo, uporabljajte milo še le po preteku dveh minut, nakar prične s britjem in prepirati se bodele, da dosežete s soprobo Nivea-creme mnogo boljši uspeh kot sicer, kajti občutljiva in razpokana koža Vas ne bo več nadlegovala.

Nivea-crema

Maribor

□ Iz seje ožjega odbora mariborskega okrajnega zastopa. V torek, 28. februarja, je zboroval ožji odbor mariborskega okrajnega zastopa. Pri tej priliki je bila oddana služba cestarja za cesto Sv. Jakob—Sv. Jurij Ivanu Korošec iz Jarenine. Cestni mojster Fr. Lajh je pomaknjen v višjo plačilno stopnjo. Na Heinzovem posestvu pri Sv. Duhu se zgradi nova stanovanjska hiša. Posestvo se spremeni v vzoren pašnik za rejo plemenskih bikov. Omenjeni pašnik je krvava potreba za mariborski okraj, ki se peča intenzivno z napredno živinorejo. Z deli za preložitve Rajzmanovega klanca pri Jarenini bo začel zastop takoj, kakor hitro bodo navozile občine kamen, katerega so obljubile. Občini Kamnica se dovoli 5000 Din podpore za preureditev občinske ceste v okrajno. Mariborski okraj bo začel letos graditi večje število cest in radi tega razpisuje službo pogodbenega inženjera za dobo osmih mesecev. Isto tako je razpisana služba pogodbenega gradbenega delovodje. Za novo cesto od Sv. Petra proti Ložanam se je oddala tvrdki Nassinbeni dobava 3300 kub. metrov gramoza iz otoka v Dravi pri Sv. Petru. Delo za zgradbo nove ceste do vrh hriba pri Nebovi se bo razpisalo, kakor hitro bodo odobreni načrti.

□ Mariborska kršćanska ženska zveza priredi v nedeljo, 4. marca, v veliki kazinski dvorani misijonsko predavanje s skioptičnimi slikami.

□ Prosветna zveza v Mariboru priredi v četrtek, 1. marca, v Zadrugi banki predavanje o izseljeniških naselbinah ter o položaju izseljencev v inozemstvu. Predaval bo g. Zor, tajnik prosvetne zveze v Ljubljani.

□ Pasji kontumac je odredil mestni magistrat, ker je prejšnji teden neki pes poginil na steklini.

□ Posrečilo se je 26letni delavec Kosar Franc. Zagal je drva na cirkularni žagi, katera mu je po nesrečnem naključju zagrabila levo roko ter mu odrezala tri prste. Prvo pomoč mu je nudila tukajšnja rešilna postaja.

□ Nekaj o najnovejši mariborski aferi. Po Mariboru se govori in piše zelo na dolgo o sleparijah z »Balkan-kreditom«. Dva Nemca iz Avstrije sta otvorila v sredini poletja lanskega leta v Mariboru tako zvani »Balkan-Kredit«. Banko sta osnovala s polo praznega papirja in enim svinčnikom. Ker ni bilo denarja, je pripomogla do denarja zgovornost obeh ustanoviteljev te nove banke. Obema špekulantoma se je posrečilo izvabiti iz lahkovernih ljudi 140.000 Din in od te vsote je na-

ložila ena oseba 90.000 Din. Od omenjenih 140.000 Din sta uporabila oba ravnatelja 60 tisoč dinarjev zase. Oba Nemca je policija aretirala. Eden od teh je pobegnil, drugi je izročen v zapore okrožnega sodišča. Sodišče zaslišuje razne stranke, katere se javljajo, ker so nasledje v lahkovernosti zgovornosti dveh neznancev. Z Balkan-Kreditom so oškodovane razne tvrdke po Mariboru in v pretežni večini pa podeželski mali ljudje. Opisani slučaj je kričeč opomin: Imamo toliko naših, znanih in dobrih denarnih zavodov, a ljudje le rajši verjamejo in nasedajo lažnjivim in goljufivim tujcem!

□ Sprememba posesti. Znani grad Viltoš med Selnico in Kamnico na levem dravskem bregu, ki je bil last znanih dunajskih Badlov, je kupil lesni trgovec iz Poljčan g. Magerle. Lepo hišo na Aleksandrovi cesti, nasproti glavnemu kolodvoru, je kupil g. Tombach.

□ Iz policije v bolnišnico. V ponedeljek zvečer je bila v Gosposki ulici aretirana Mejovšek Ana, ker je v družbi dveh spremljevalcev kalila nočni mir. Odpeljana je bila na policijo k zaslišanju. Med zaslišanjem pa je Mejovškovi postalo slabo in bila je prepeljana v bolnišnico. Mejovškova je bila 1926. leta — kakor je policija ugotovila — iz Maribora za dobo 10 let izgnana. Radi tega se bo morala, ko okreva, zagovarjati vsled prepovedanega povratka.

□ Porokne obravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru se bodo vršile v sledečem redu. Dne 5. marca: Lovro Trstenjak radi uboja ter Ana Osvald radi detomora. — Dne 6. marca: Helmut Golob in Karl Harner radi goljufije in Adolf Vogrinec radi požiža lastnega gospodarskega noslopija. — Dne 7. marca: Janez Rinc in Franc Lesar radi vloma. Ivanka Pirš na radi detomora. — Dne 8. marca: Janez Pečar radi uboja ter Rupert Čeh tudi radi uboja.

Celje

□ Znižana vozna cena za avtobus v Maribor. Mariborski mestni svet je znižal vozno ceno za pot z mestnim avtobusom za celo progo Maribor—Celje odnosno Celje—Maribor na 50 Din. Doslej smo morali plačevati od vsakega kilometra en dinar, kar je znašalo za celo progo 64 Din.

□ Za koncert Saneinovega tria, ki se vrši jutri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma, vlada vseobče zanimanje. Udeležili se ga bodo tudi okoliški kraji, zlasti Laško. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Goričar & Leskovek.

□ Celjska porota. V ponedeljek, dne 5. marca se prične pri celjskem okrožnem sodišču I. porotno zasedanje v tem letu. Pri tem zasedanju pridejo na vrsto slučaj: ponedeljek 5. marca Anton Špiler, hudodelstvo uboja. Torek 6. marca je posvečen tatvinam, radi katerih se bodo zagovarjali Franc in Ivan Gaber ter Kovačič Ludovik. Nekaj razprav bo še razpisanih. Zasedanje bo predvidoma trajalo le tri dni.

□ Polzela. Prošlo nedeljo sta obiskala Polzelo narodni poslanec g. dr. Hodžar in tajnik SLS g. I. Peršub. V dvorani pri Cizeju se je po večernem zbralo lepo število zlasti mlajših naših pristavev, ki so z napeto pozornostjo poslušali poročilo g. narodnega poslanca in predavanje g. tajnika. Ob tej priliki je tajnik krajevne organizacije g. Turnšek izpregovoril nekaj poljudnih besed o važnosti in pomenu tiska. Razpoloženje udeležencev je pokazalo, da bi bilo treba take sestanke imeti pogostejše. Radi pozne ure in ker je bilo več starejših volivcev-somisljenikov zadržanih, je občni zbor krajevne organizacije odpadel in se bo vršil prihodnji mesec.

Združenje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov — sekclja Ljubljana, vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek, dne 2. marca ob 20. uri v lastnem družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1 (III. nadst.). Predaval bo g. ing. Stanko Sone o »Zgodovini razvoja ljubljanske elektrarne«. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

Predavanje v »Pravniku«. V sredo, dne 29. februarja t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnikar« g. univ. prof. dr. Aleksander Bilimović o predmetu: »Proučevanje konjunktur in g. sp. darska prognoza«. Predavanje se bo vršilo ob pol šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 29. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cevlarska zadruga v Ljubljani naznanja interesantom, da se vrši pom. ženska preizkušnja v nedeljo dne 11. marca t. l. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 7. marca t. l. v zadrugi pisarni. Hrenova ul. 4. — Načelstvo.

Strokovna skupina mestnih delavcev in uslužbencev ima svoj redni mesečni sestanek dne 2. marca 1928 ob 6 zvečer v konzumni kleti na Kongresnem trgu. Govori profesor Jare. — Odbor.

Društvo delavodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani naznanja svojim članom, da imajo redno mesečno zborovanje v hotelu Struželj dne 4. marca 1928 ob 9 dopoldne. Sprejemajo se tudi novi člani.

Ostali kraji.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru uprizaro v dne 4. 11. 18. in 25. marca »Kristusovo trpljenje in smrt« v 11. slikah. Nastopi 70 oseb. Letos ej oder spopolnen in razsvetljava prvo vrstno. Prosimo za najboljši obisk. Začetek ob pol 4. uri popoldne.

Naše dijaštvo

Na rednem obnem zborni Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev je bil za poletni semester 1927-28 izvoljen sledeči odbor: predsednik Vital Vodusek, podpr. Skvarča Stanko, tajnik Starnan France, blagajnik Stare Tine.

Dopisi

Trbovlje

✱ Mladinski koncert. Naš mladinski pevski zbor obstoji iz dveh zborov, iz dečkov in deklet ter šteje skupno okoli 90 glasov. V nedeljo napravijo mladinski koncert v Društvenem domu.

✱ Za nabornike. Mladenci, rojeni v l. 1908, ki niso tukajšnji občani, pa želijo biti rekrutovani v Trbovljah, naj se zgledajo v občinski pisarni pri vojnem referentu do konca meseca marca.

✱ Za upokoјence. Vpisovanje v društvo »Samopomoč« rudniških vpokoјencev je čas samo še do 15. marca, in se kasneje celo leto ne bodo sprejemali novi člani. Na plačilni dan pokojnine se vsak lahko vpiše v gostilni gospe Zupan od 9 do 12 dopoldne, starovpokoјenci pa na 5. marca istotam in ob isti uri.

✱ Cene mesa. Uradno so se nastavile sledeče cene mesa: govedina I. vrste 16 Din, II. vrste 10 Din, II. vrste 8 Din, teletina 18 Din, svinjina od 18—22 Din, jeta 14 Din, pljuča 7 Din, vampi 9 Din.

Sport

SK Jadran. Danes in v petek od 15 dalje obvezen trening na igrišču.

SPORTNI DOGODKI.

Gratström v Berlinu ni upal nastopiti še enkrat proti Bäcklu in si je lo-la izvojeval svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Sonja tudi ni prišla in je zmagala Burgerjev. V parihi sta dosegla prvo mesto Scholz-Kaiser. — Včeraj je »Slovenec« poročal o lepi zmagi dr. Kmetia v Beldbergu na Nemškem. Šlo je za prvenstvo Nemčije. Na 18 km je nastopilo 113 smučarjev. V splošni kategoriji je dobil prvo mesto Norvežan Vinjarengen z 1:08:16, drugo Finca Järvinen z 1:08:33. Vinjarengen je dobil tudi prvo oceno v skoku. V starostnem razredu je pa, kakor rečeno, zmagal naš dr. Kmet z 1:21:27. — Stari tekmovalci v hitrostnem drsanju Thunberg, Evensen, Larsen itd. so odšli iz Oslo v Helsinki (Finska) ih so se spet poskusili: omenimo 500 m Thunberg 43,9, 5000 m Blomquist 8:43,2. — Avstrijec Jungblut je zbil-šal že od leta 1914, obstoječi avstrijski rekord Bohrerja v drsanju 1500 m od 2:29,6 na 2:27,7. — Kavelci so igrali v Berlinu proti klubu »Davos« 12:1 in proti Berlinskemu Sportnemu klubu 12:2.

Od leta 1884, naprej so igrali Irci in Škoti 40 nogometnih tekem med seboj in so zmagali Irci samo trikrat. Zadnjič je bilo to leta 1910. Leta 1903, so zmagali v Glasgowu na Škotskem 2:0 in te dni spet v Glasgowu 1:0. Vseh golov so zabil do sedaj Škoti 147, Irci 29. — Položaj v Zagrebu: Hašk 10 tčk. Gradjanski in Kroatia po 9, Viktoria 8, Concordia 7, Derby 3. Zvezničar 2. Položaj na Dunaju: Admira 25 tčk, Wacker 22, Rapid in Vienna po 18 itd.; zadnje dunajske tekme: Admira: Hertha 4:0, Slammer—Slovan 3:2, Rapid—BAC 6:1, Vienna—Hakoah 1:1, Wacker—Austria 1:1, Sportklub—WAC 2:1. Nekaj italijanskih tekem: Torino—Milano 2:0, Napoli—Genova 2:1, Novara—Bologna 4:0, M-dena—Liverpool 1:1, Internazionale—Juventus 1:0. — V Pragi: Sparta—Viktoria iz Žiškova 3:2. — V rugbiju so premagali v Londonu Angleži Francoze 18:8.

Francoz Fronval je napravil v 4 urah in 56 minutah 1111 loopingov.

Novi vol'ni red za člane Delavske zbornice v Ljubljani

Kdaj se vrše volitve?

Volitve v Delavsko zbornico se vrše najkasneje v roku 3 mesecev po tretku 3 letne dobe odnosno po r. pustu po odredbah novega volivnega reda. Volivne priprave vodi do imenovanja glavnega volivnega odbora prejšnji upravni odbor, odnosno njegov nadomestni organ.

Volivno okrožje.

Ozemlje Delavske zbornice v Ljubljani tvori eno volivno okrožje. Občine, v katerih je vsaj po 150 volivnih upravičencev, tvorijo krajevna volišča. Če je v nekem obratu nad 100 volivcev, mora biti volišče v bližini obrata, če na to ni mogoče, pa v obratu, toda le na zahtevo večine zaupnikov, odnosno večine v obratu zaposlenega delavstva. Vsa ostala občinska področja z nezadostnim številom volivnih upravičencev, so podrejena osrednjemu volišču.

Delavska zbornica se sestoji iz 60 rednih članov in sicer jih volijo 50 delavci, 10 nameščenci.

Aktivna in pasivna volivna pravica.

Volivno pravico imajo vsi delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so dolžni plačevati doklade za Delavsko zbornico, če so na dan, ko je potekla volivna doba skupščine, odnosno na dan, ko je bila skupščina razpuščena, člani zavodov za zavarovanje za slučaj bolezni.

Pasivno volivno pravico pa imajo samo osebe, ki imajo volivno pravico, ki so dovršile najmanj 25. leto starosti, ki so državljani naše države in ki bivaajo nepretrgoma najmanj 1 leto v območju zbornice.

Kdo vodi volitve?

Volitve voli glavni volivni odbor, katerega sestavljajo sledeče osebe: zastopnik ministrstva za socialno politiko, predsednik dotedanje Delavske zbornice ali njegov namestnik, blagajnik dotedanje Delavske zbornice, predsednik delavske delegacije v okrožnem uradu za zavarovanje delavcev ter zastopnik vsakega kluba v skupščini dotedanje zbornice ali njegov namestnik.

V pomoč glavnemu volivnemu odboru so krajevni volivni poverjeniki, ki vodijo glasovanje na posameznih krajevnih voliščih.

Glavni volivni odbor mora skrbeti za vse priprave, ki so potrebne za izvršitev za volitve (sestavljanje volivnega imenika, določevanja volivnih edinic, reševanje reklamacij, razglas o volitvah, določitev krajevnih poverjenikov, potrditev kandidatnih list itd.).

Kandidatne liste.

Od 30 do 14 dni pred dnevom glasovanja se morajo predložiti glavnemu volivnemu odboru v potrditev kandidatne liste. Pravico predlaganja kandidatnih list imajo le pri Delavski zbornici registrirane strokovne organizacije. Vsako kandidatno listo mora lastnoročno podpisati najmanj 100 volivcev.

Volivni akti.

Glasovanje na krajevnih voliščih se vrši osebno, pri osrednjem volišču pa pismeno. Na krajevnih voliščih se vrši glasovanje v nalašč za ta namen prirejenih prostorih. Vsak volivec, ko se je legitimiral, dobi kuverto in po eno glasovnico za vsako kandidatno listo. Nato se odstrani v odvojeni prostor. V tem prostoru dene v kuverto najprej ono glasovnico, za katero hoče glasovati. — Ostale glasovnice pa pretrga in istotako dene v kuverto, na kar kuverto zapečati. Nato se vrne pred volivno komisijo in vrže vprico nje kuverto v za to pripravljeno skrinico.

Volitve trajajo na splošnih voliščih od 8 do 18 ure.

Glasovanje pri osrednjem volišču se vrši po pošti.

Ugotovitev volivnih rezultatov.

Ko ugotovi volivni odbor število oddanih glasov, prične dodeljevati mandate za vsako kandidatno listo in sicer tako, da deli skupno število vsake kandidatne liste z eno do šestdeset. Vsak tako dobljen količnik se zapiše eden pod drugega za vsako listo. Mandati se dodeljujejo po vrsti oni listi, ki ima največji zaporedni količnik. Ako je le še eden nedeljen mandat, a imate dve listi enako velik količnik, se odloči z žrebanjem.

Priložbe proti volitvam.

Proti volitvam se more pritožiti vsaka strokovna organizacija, ki je vložila kandidatno listo v roku 8 dni po objavi novoizvoljenih članov v uradnem listu.

Dobra stran novega volivnega reda.

Novi volivni red pomeni v primeri s prejšnjim volivnim redom velik korak naprej v demokraciji. Če hočemo, da bodo volitve v Delavsko zbornico res resnična slika volje volivcev, potem se jim mora omogočiti čim širšo samoudejstvovanje brez nasilstva bodisi od strani delodajalcev bodisi od strani strokovnih organizacij in njihovih agitatorjev. Pretečene volitve bodo vedni dokumenti skrajno surovega napada na mišljenje volivcev od zastopnikov marksističnih organizacij, da so tudi podležni svoje napravlili, ni potrebno posebej poudariti. Novi volivni red kolikor toliko varuje svobodno izražanje volivcev in varuje tudi tajnost volitev.

Še nedostaki.

Delavstvu bi se moralo vzbuditi tudi veselje do udeleževanja pri vodstvu njegove najvišje institucije, t. z. do volitev članstva DZ. Pri tem pa ni važno le to, da se obvaruje tajnost volitev in odstrani nevarnost nasilstva, ampak olajšati tudi dostop do volitev. Novi volivni red določa krajevna volišča po sedežu obratov. To je pomenljivo. Večina delavstva stanuje izven sedežev obratov ali po eno uro ali pa še več dačč. Če bodo volitve v nedeljo, se bodo vrnili na kraj obratov ališča le naizvednejši, masa bo ostala doma. Če bodo pa volitve po dokončanem delu n. pr. od 14 do 20 ure, je za pet nevarnost, da ne bo hotel čakati lačen in truden, da pride na vrsto. Najbolje bi bilo, da bi bila določena krajevna volišča po bivališču delavcev. Zaukrat to v resnici še ni izpeljivo, ker ni Okrožni urad za zavarovanje delavcev v tem smislu urejen. Ta nedostatek se bo moral odpraviti, potem se bo šlo pa zopet na zboljšanje sedanjega volivnega reda, da bomo v resnici imeli demokratičen in za delavstvo koristen volivni red.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 1. marca v uršulinski cerkvi. Ob 5. uri zjutraj bo prva sv. maša, ob pol 6. uri pridiga in ob 6. uri sv. maša z blagoslovom za žive in mrtve ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo te pobožnosti.

Novomeška porota

Novo mesto, 28. februarja

DVOJNI ROPARSKI UMOR.

Danes sta sedela pred poroto Jože Slapšak, rudar v Trzinu, in Anton Skomina, hlapec v Du-lah. Obema očita obtožnica roparski umor, prestop-pak zoper telesno varnost in prestopak radi posesti in nošenja orožja. Slapšak pa še posebej tatvino.

Obtožena sta, kakor izjavlja sama, slutila, da imata zakonca Franc in Terezija Pucelj, ki stanujeta na Samotnem kraju ob cesti, ki vodi iz Trzišča v Skove, denar. Ker sta bila vedno brez denarja, sta sklenila izvršiti roparski umor, da prideta do denarja. Skomina je dobro poznal razmere pri Puceljih, ker je bila Terezija njegova teta. V ponedeljek dne 5. decembra sta se že drugič priklapila k Pucelji biši, da izvršita krvavo dejanje. Ko se je Franc Pucelj prikažal pri večnih vratih s svetilko v roki, ker je bil najbrž namenjen v hlev, sta ga obtožena pobila na tla in tolkla z motiko po glavi. Medtem pa je Terezija zbežala pri stranskih vratih na prosto. Slapšak je vdril za njo ter jo pobil ob bližnjem potoku na tla in tudi njo tolkel z motiko po glavi; mrtvo žrtev sta zločinca vrgla v potok, potem ko sta ji vzela 3 Din, ki jih je imela pri sebi. Nato sta preiskala še mrtvega Franca Pucelja ter mu vzela samokres in listino z 30 Din vsebine. Denarja sta iskala tudi v hiši, ki sta jo celo preiskala, a sta našla samo 20 Din. Ko sta vzela še en par čevljev, en par škornjev in britev, sta hišo zaklenila, ključ pa vrgla v neko jama. Nato sta zločinca izginila. Slapšaka so 11. decembra aretirali orožniki na Rodni, Skomina pa je izšla dila mestna policija v Petrinju. Obsodbo obeh zločincev pričemo jutri, ker je razprava trajala cel dan in še nismo dobili rezultata razprave.

Radio

Sreda, 29. februarja.

Zagreb: 20.35 Shakespeare: »Sen kresne no-č«. — Milan: 21. prenos opere iz gledališča. — Breslau: 19.30 Verdi: »Don Carlos«, opera v 4 dej. — Praha: 19.40 Dvojak: »Trde glavec«. — Leipzig: 20.15 Bergolesi: »Zvesti kapelnik«, komična ope-ra. — Stuttgart: 20.15 Schillerjev del: »Wallen-steinova smrt«, založira v 5 dej. — Katowice: 20.30 koncert. — Frankfurt: 20.15 komorni koncert. Brahms: Trio v e-molu — Rameau: Cetri koncert — Schubert: Trio b-dura. — Rim: 21. prenos iz opere. — Oslo: 20. orkestralni koncert. — Langen-berg: 20. lahka glasha. — Berlin: 20.30 Koncert šlagerjev. — Davenport: 21. orkestralni koncert. — Dunaj: 19.30 koncert. Pfitzner: Uvertura k »Das Kathanen von Heilbronn« — J. Haydn: Simfonija v e-molu — Bruckner: Simfonia št. 6, a-dur. — München: 20.05 orkestralni koncert. — Budapest: 20.45 koncert opernega komornega orkestra. — Varšava: koncert orkestra na pihala. Odlomki iz opere itd.

»Moj Bog, mamica, — pridj hitro sem, teta je padla ateku okoli vratu.«

Varujte se influence!

Najbolje varstvo proti prenosu nalezljivih bolezni potoneta na celicah in na celicah.

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 29. februarja: NEDELJSKI ODDIH. Red C. Četrtek, 1. marca: Zaprtlo.

Petek, 2. marca: SESTRICNA IZ VARŠAVE. A. Sobota, 3. marca ob 15. uri pop.: PEPELKA. Izven

Otroška predstava pri izredno znižanih dram-skih cenah.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 29. februarja: FIDELIO. Red A. Četrtek, 1. marca: MARTA. Red C.

Petek, 2. marca: Zaprtlo.

Sobota, 3. marca: PLES V MASKAH. Red B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 29. februarja ob 20. uri: MANON. Ab. A. Kuponi.

Četrtek, 1. marca ob 20. uri: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Ab. B. Kuponi.

Prireditve

in društvene vesti

Ljubljana.

Poselska zveza v Ljubljani ima v nedeljo, dne 4. marca 1928 ob 5. uri pop. v dvorani Ljud-skega doma svoj redni občni zbor. Vse članice vlijudno vabljenje. — Odbor.

Služkinje! Naša stavba zadruga »Služkinjski dome« ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 4. marca 1928 ob 17. uri v Ljudskem domu s sle-dečim sporedom: 1. Poročilo načelstva in naizjor-stva. 2. Poročilo o izvršeni reviziji. 3. Potrjenje letnih računov. 4. Nadomestna volitev načelstva 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnost. — Obenem bo tudi občni zbor Poselske zveze. Po-obnem zbo-ru bo predaval g. vseuč. prof. dr. Ehrlich o spi-ritizmu (s slikami). Pridite!

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sreda, 29. februarja: Kvatre. Roman, Antonija, Rajmund, Serapion. — Jutri: Albin.

Novosadska vremenska napoved za 29. februarja. Slabotni veter iz jugovzhodne smeri. Prevladovalo bo jasno, lepo vreme. Le deloma bo nastopalo malo megle in oblačno. Dežja in snega ne bo. Temperatura se ne bo znatno spremenila. Zmeren mraz bo nastopal samo v severnih in srednjih krajih države. Sonce vzhaja ob 6.27, zahaja 17.32.

Dunajska vremenska napoved za 29. februarja. Na vzhodnem robu Alp negotovo vreme, verjetno po večini oblačno in hladno. V južnih Alpah oblačno, mraz tudi podnevi. V zahodnih Alpah jasno, ponoči mraz, podnevi milo, jugovzhodni vetrovi.

Vreme v Belgradu 28. februarja. Cel dan jasno in mirno brez vetra. Temperatura — 2 stopinji Celzija, maksimum — 8 stop. Celzija.

ZGODOVINSKI DNEVI

29. februarja: 1792 se je rodil komponist Gioachino Rossini. — 1880 je bil prebit Gottbarski tunel. — 1864 se je rodil v Kolinu ob Labi češki pisatelj Jan Svatoopluk Machar.

* * *

★ **Odlikovanja.** Z redom sv. Save IV. razreda so odlikovani: Anton Dokler, ravnatelj učiteljske v Ljubljani, Franc Kadunc, ravnatelj ženskega učiteljskega v Mariboru in dr. Ivan Orel, ravnatelj ženskega učiteljskega v Ljubljani. Z redom sv. Save V. razreda: dr. Vinko Šarabon, profesor na gimnaziji v Ljubljani, dr. Simon Dolar, profesor v Kranju in Ivan Bajželj, telovadni učitelj v Ljubljani.

★ **Komunike ljubljanskega oblastnega odbora.** Ker so nekateri listi priobčili vest, da se smejo oblastne davščine pobirati šele od 4. marca t. l. daje, to je 15 dni po objavi oblastnega proračuna v uradnem glasilu, smatra oblastni odbor za potrebno, da objavi sledeče pojasnilo: Oblastno uredbo glede oblastnega proračuna za leto 1928. je potrdil minister financ. S potrditvijo je dobila ta oblastna uredba v zmislu čl. 76. zakona o oblastni in okrajni samoupravi zakonito moč. V členu 4. uredb je navedeno, katere davščine se bodo pobirale za kritje izdatkov oblastnega proračuna v celem letu 1928, to je od dne 1. januarja do dne 31. decembra. Te davščine je sklenila oblastna skupščina s posebnimi uredbami, v katerih je natančno navedeno, da se tozadevna davščina prične pobirati z dnem 1. januarja 1928. Zakoni in uredb imajo namreč retro-aktivno veljavo, če je to v njih izrecno navedeno. Ker bi pa bilo pobiranje nekaterih davščin od 1. januarja dalje otežkočeno, odnosno celo neizvedljivo (n. pr. davščina na nočni obisk), je oblastni odbor z uradnim komunikacijem dne 1. februarja obvestil javnost, katere davščine se bodo pobirale tudi za mesec januar, katere pa šele od 1. februarja dalje. Za prijavo motornih vozil radi odmere oblastne takse je izdal oblastni odbor posebne tiskovine, ki se dobijo pri davčnih uradih proti odškodnini 1 Din. Lestniki motornih vozil se opozarjajo, da takoj prijavijo svoja vozila pristojnemu davčnemu uradu ter plačajo takso za prvo četrtletje 1928, ki zapade v plačilo dne 1. marca 1928 glasom člena 2. pravilnika, ki izide tle dni v oblastnem uradnem listu. Prijaviti se morajo vsa motorna vozila, ki so registrirana v ljubljanski oblasti.

Ali ste že kupili stadionske srečke
Hitite! Zrebanje 25. marca

★ **Iz mariborske školije.** Te dni so razposlali v svet knjige z naslovom: Shematizem neposredno sveti stolici podrejene lavantinske knezoškoli ob njeni osemstoletnici 1928. Statistični pregled izkazuje 28 dekanih z 255 župnijami, med njimi jih je 8 nezaseljenih, in jih oskrbujejo sosednji župniki. Kapelanskih mest je 227, med njimi 88 praznih. Katoliških prebivalcev je izkazanih 609.585 oseb. Izmed 562 duhovnikov je 10 zlatomastnikov. To so gg.: Janžek pri Rimskih toplicah, Lenart pri Sv. Martinu blizu Slovenjgradca, oba letos bisernomašnika, Zdošek, Meško Martin, Čajncar, Čejan, Sinko, Rott, Karba, Pernat. Letos prideta na vrsto gg. Šmid v Solčavi in Polak Bernard.

★ **Umrl je včeraj na Dovjem dolgoletni naročnik našega lista g. Anton Smolej.**

★ **Upokojitev.** Na lastno prošnjo je s koncem meseca februarja 1928 upokojen g. Mart. Gorše, podpreglednik finančne kontrole v Dravogradu, to pa po 32letni službeni dobi. Naselil se bo na svojem posestvu na Raki pri Krškem. Možu, ki je vzor zvestobe, marljivosti in odločnosti, žele njegovi tovariši, naj uživa zasluženi oddih v popolnem zdravju do skrajnih mej človeškega življenja.

★ **Gospodinjski tečaj v Prečni pri Novem mestu,** ki ga je organiziralo »Slov. kat. izobr. društvo«, so zaključili 27. t. m. Obiskovalo ga je 24 deklet. Z veliko požrtvovalnostjo so ga vodile tukajšnje učiteljice Mar. Dovjak in Mar. Rozman pod vodstvom gospe učiteljice Ive Jelenc. Učiteljici na deželi, ki prebije 6 do 8 ur v šoli v telo in duha zelo utrudljivem delu in to v ne ravno najboljšem zraku, bi se zelo prileglo nekaj ur oddiha. Tukajšnje učiteljice pa so namesto sebi v razvedrilo posvetile ostali čas v vsestransko korist odraslim dekletom. Nič ni čudno, če so bila dekleta v nemali zadregi, kako bi se oddolžile svojim dobrotnicam. Izrekle so jim udano zahvalo s priporočilom, da bi zopet drugi tečaj vodile. Učiteljice so bile vesele, ko so videle tako priskrbo hvaležnost, izrečeno po preprostem kmetskem dekletu in to so sprejele kot lepo plačilo. Naj jim bo v plačilo pa tudi zavest, da so s svojim delom pri tečaju storile mnogo v blagor slovenskih deklet, kar naj jim Bog plača.

★ **Smrt rudarja.** Vsled obilnih nesreč, ki se gode v trboveljski premogovni industriji, so postali ljudje nekako otopeni. Za male in težje slučaje nesreč se skoro že nihče ne zmeči, v srce šele človeka zadene, ako vidi pred seboj smrtno žrtev poklica, ki mu daje zasilni kruh. V torek ob poldnevih zjutraj se je v Trbovljah smrtno ponesrečil rudar Vinko Polak pri izkladanju jamskega lesa na starih rampah. Vagon, naložen visoko ob strani z rezanim, v sredini pa okroglim lesom, je bilo treba izločiti in odpraviti po ozkotirni železnici na skladišče rudnika. Ročice vagona so trdno stale ter so se delavci močno mučili, da so eno ročico izdrli, uprli se vsi nato na mesto, kjer se je prva izdrla, da bi se izdrla še druga ročica. To se je tudi zgodilo. Delavci so odskočili, kot so že bili navajeni. Polak se je pa zadel ob železniški tir, padel, izdrla ročica ga je udarila pri tem po glavi ter ga pritisnila na železniški tir tako, da je ležala glava na tiru, čez glavo ročica in les, ki se je izvalil z vagona. Delavci so seveda takoj priskočili na pomoč, bil je pa že mrtev, ko so ga potegnili izpod lesa. Ponesrečenec zapuša ženo in dvoje neposrečljivih otrok.

★ **M. Sobota za okrožno sodišče.** Občinsko vodstvo M. Sobote je poslalo na zakonodajni odbor spomenico, v kateri utemeljuje, da je edino primerni sedež okrožnega sodišča, katero je v načrtu, da se v bližnji bodočnosti ustanovi, M. Sobota, ker je središče Slovenske krajine, razen tega pa je tudi drugim krajem, ki bi pripadali novemu okrožnemu sodišču, lažje dostopna, kakor katerokoli mesto, ki bi prišlo pri tej zadevi v poštev. Razlogi, ki jih navaja spomenica, so tako tehtni, da jih bo zakonodajni odbor gotovo upošteval.

★ **Smrtna kosa.** V Mirni peči je umrl dne 27. t. m. gospod Anton Rupena, gostilničar in lesni trgovec.

★ **Na Brezjah** je bilo leta 1927. 259 porok, v letošnjem predpustu pa 47.

★ **Nesreče.** V Mošnjah si je Ivan Valjavec odsekale palec leve roke, Jože Arh in Avgustin Pangerc sta si zlomila nogo in M. Grohar si je s slamo ranila roko ter je vsled zastrupljenja umrla.

★ **Gradbena direkcija v Ljubljani** opozarja vse interese na I. ofertno licitacijo za dobavo in montiranje električnega dvigala v posloju ministrstva za poljedelstvo in vode, in šume in rude, ki se vrši dne 27. marca 1928 ob 11. uri v računskem oddelku ministrstva za gradbe v Belgradu. Natančnejši pogoji o tej licitaciji so razvidni iz oglasa, ki je nabit na uradni deski gradbene direkcije v Ljubljani, Turjaški trg št. 1, I.

★ **V Komnu na Krasu v Italiji** je umrl dne 27. februarja t. l. Ivan Vičič, oče Stanika Vičiča, šolskega upravitelja pri Dev. Mariji v Pušcavi.

★ **Amerikanske oblasti** iščejo radi izplačevanja zavarovalnine bivšega amerikkanskega vojaka Bezvina Nikovert alias George Roeh. Ko se je vpisal v amerikkansko vojsko je navedel, da njegova mati Mary Roeh živi v Belgradu. Navedeni je star okoli 40 let in ima na levem očesu majhno brazgotino. Naprošajo se vsi, ki bi mogli dati kakšne podatke o identiteti in bivališču navednega, naj to prijavijo sklicujoč na štev. 4827-28 izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, Kamenita ul. 15.

★ **Licencovanje.** V dneih od 29. t. m. do 12. marca se vrši v občinah gornjega dela Slovenske krajine licencovanje plemenskih kovov. Licencovanje se začne v Murski Soboti.

★ **Slepar kot uradnik trgovinskega ministrstva.** Prav prefriganega sleparja je te dni aretirala zagrebska policija v osebi nekega Petra Lončariča, ki je s ponarejenim priporočilom.

Kupujte stadionske srečke!

Zrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

člom nekega inženirja skušal oslepariti razne zagrebske tverde za denar in se mu je ponekod ta namera tudi posrečila. Izdajal se je za poročnika, inženirja, bančnega uradnika in za uradnika trgovinskega ministrstva. Kot tak je svojim naivnim žrtvam obljubljal, da jim poskrbi v Belgradu s svojimi zvezami razne ugodnosti. Lončarič je bil izročen sodišču.

★ **Nepojasnjena delavčeva smrt.** Delavca Stjepan Zvonar in Andrija Dominič v Zagrebu sta se v nedeljo zvečer zelo napila ter se nato na poti domov pošteno sprla in stepla, dokler nista oba padla na tla. Čez čas so ju našli ba ležati nepremično na tleh. Ugotovili so, da je Zvonar mrtev, Dominič pa pijan do nezvesti. Zvonarja je najbrže zadela v pijanosti srčna kap, natančen vzrok njegove smrti pa bo ugotovila šele obdukcija.

★ **Na železniški progi najdeno truplo.** V ponedeljek zgodaj zjutraj so našli v Zagrebu na železniški progi ob Savski cesti truplo nekega človeka, ki mu je vlak odtrgal glavo. Kakor so iz najdenih dokumentov dognali, je bil mrtič 30 letni kovaški pomočnik Ivan Hundič, ki je iz neznanega vzroka izvršil samoumor.

★ **Promet z avtobusi v Zagrebu.** Zagrebski oblastni odbor je sklenil ustanoviti posebno društvo, ki bo imelo nalogo, da organizira promet z avtobusi po vsej zagrebski oblasti. Referent za to vprašanje inž. Košutič je že izdelal tozadevni elaborat. Hrvatska javnost je ta načrt pozdravila z velikim zadovoljstvom.

★ **Opozarjamo trgovce in živinorejce** na današnji oglas »Govedomedike«, jugoslovanske razpošiljalnice preparatov za govedo, konje in prešiče v Mariboru.

★ **Sadno drevje:** pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotično grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. Anton Ferant, trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Sušnik na Mariborjem trgu in Kuralt na Gospodovski cesti.

★ **Ivan Grobelnik.** Po dolgi, mučni bolezni je umrl včeraj obče spoštovani veletrgovec in hišni posestnik gosp. Ivo Grobelnik v 64. letu starosti. Pogreb bo v četrtek ob treh popoldne iz Knafljeve ulice 13.

★ **Umrl je sinoči ob poldnevih** po kratki mučni bolezni g. Karel Polak, ki je nad 25 let zvesto opravljal odgovorno službo vrtarja pri tukajšnjem križanskem prioratu. Pogreb bo jutri popoldne. Ura pogreba se naznani pozneje.

★ **Slovenska straža** se je preselila iz Rokodelskega doma v prostore Dobrodelne pisarne, Poljanski nasip 10, pritličje desno.

★ **Prosimo in pozivamo vse Korošce in Primorce,** ki so voljni pomagati svojim zatiranim sorojakom ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji, da se zglase v tajništvo Slovenske straže, Poljanski nasip 10, ustmeno ali pismeno.

★ **Še ena študentovska pravda.** Včeraj popoldne od tričetrt na štiri do osmih zvečer se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem tiskovna razprava o tožbi bivšega predsednika SSLU g. Vekoslava Iskre proti g. Ivanu Kocmurju, ker je ta napisal l. 1926. v »Napreju« članek, v katerem je Iskra očital, da je l. 1925. pod PP. režimom denudiral srednješolske dijake. Razpravi je predsedoval v. s. s. Kralj, obtožena je branil dr. Ravnihar, obtožitelja pa je zastopal dr. Knaflič. Kakor znano, je Iskra v slični pravdi proti časnikarju Kočvarju meseca decembra propadel, v pravdi proti časnikarju Alešu pa je dosegel, da je bil zadnji kaznovan. Kocmurje-

vega sina, 16 letnega Alojzija, je PP režim l. 1925. tako preganjal, da je moral pobegeti v tujino. Pri razpravi je obtožen Kocmur naglašal, da je inkriminirani članek napisal kot oče, ki hoče vedeti, kdo je zakrivil preganstvo njegovega sina. Čitanje dokazilnega materijala je trajalo skoro dve uri. Razsodba je bila razglašena ob četrta na devet. Kocmur je bil obsojen na tri dni zapore (custodia honesta), 300 Din kazni in 300 Din denarne odškodnine. Razsodba priznava Kocmurju, da je članek pisal v dobri veri, da pa se mu dokaz resnice ni posrečil, dasi je bilo obnašanje Iskre l. 1925. za dijaka neprimerno.

★ **Občni zbor brivske zadruga.** Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev je bolehalo zadnja leta za težko krizo, ki je nastala radi neprimerne delovanja tedanjega odbora. Na izrednem občnem zboru zadruga meseca decembra je bil napravljen prvi korak za ozdravitev te krize, ko je bil izvoljen novi odbor. Da je pričel novi odbor z resnim delom za sanacijo razmer v zadrugi, je pokazal večerajšnji redni občni zbor, ki se je vršil ob dveh popoldne v mali dvorani TOI. Občnega zbora so se udeležili skoraj vsi ljubljanski brivski mojstri, številni delegati z dežele ter zastopniki pomočnikov. Občni zbor je otvoril načelnik zadruga g. Dorčec, ki je pozdravil med drugim tudi navzočega obrtnega komisarja g. Čehuna. Z vzorno podanega in izčrpnega poročila agilnega tajnika zadruga g. Kosca ml. je razvidno, da šteje zadruga 151 članov, ki zaposlujejo 115 pomočnikov in 189 vajencev. Število vajencev je vsekakor previsoko in bo morala zadruga misliti, kako naj bi to omajala, da ne bi pozneje nastala v brivskem stanu brezposelnost in preostra konkurenca. Zadruga stoji na načelu strogega čuvanja nedeljskega počitka. V tem vprašanju je zadruga intervenirala pri bivšem ministru za socialno politiko dr. Gosarju, pri katerem je naletela na razumevanje svojih teženj. Radi politične nestrpnosti gotovih parlamentarcev pa je to vprašanje malo zaostalo. Proti kršiteljem obveznega delovnega časa bo zadruga najenergičnejše nastopila. Enako bo znala čuvati ugled stanu. — Blagajniško poročilo je podal načelnik g. Dorčec. Ker je načelnik podrobno razkrival napake prejšnjega odbora, ki so privedle zadrugo do blaginje v skrajno težak položaj, je nastal s strani pristavev prejšnjega odbora velik hrup in mnogo protestov, ki so se le polagoma poglobili. Po poročilu preglednikov je bil odboru izglasovan absolutorij. Sledile so še raznoterosti, nakar je bil občni zbor zaključen.

★ **Ne ve, kje je bil tepen.** V torek, ob poltreh zjutraj, je stražnik ustavil v Slomškovi ulici invalida Franceta B., ki je krvavel iz velike rane na čelu. Ko ga je stražnik vprašal, kje je rano dobil, ni vedel pijani ranjenec nič gotovega povedati, kdo ga je tako hudo zdelal. Ranjenca so prepeljali v bolnico.

★ **Karambol med avtomobilom in motornim kolesom.** Na Dunajski cesti sta trčila dne 25. t. m. avtomobil, ki ga je vodil ravnatelj P. in motorno kolo, ki ga je šofiral trgovec G. Avtomobilu se je odtrgal en blatnik, vreden 500 Din, znatno pa je bilo pokvarjeno tudi motorno kolo. Radi karambola je nastala na licu mesta burna debata, ki se je končala s hudim pretepom. Kakor zatrjuje oba stranki, bo radi karambola nastala še pravda.

★ **Gostilna pri »Fajmostru«.** Sv. Petra nasip 5, priporoča naslednja vina: otelo 12 dinarjev, štajer 12 Din, bizelje 14 Din, eviček 16 Din, rizling novi 16 Din, rizling stari 16 dinarjev, traminec 20 Din.

★ **Zatiranje gosonic in drugega škodljivega mrčesa.** Mestni magistrat ljubljanski opozarja posestnike in najemnike zemljišč in vrtov na tozadevni razglas, ki je nabit po mestu.

★ **Vsakdanja tatvina.** Mizarskemu mojstru Luki Ahačiču v Hrenovi ulici št. 8 je bilo dne 27. t. m. ob 11 dopoldne ukradeno iz veže Okrožnega urada kolo znamke »Tribuna« in vredno 1600 Din.

V lokalu, v katerem ni „Slovenca“, tudi ni mesta za našega človeka.

Zahtevajte „Slovenca“ povsod.

Sveta življenje in vrvenje

UMETNE KULTURE NEVIDNIH BOLEZEN-SKIH POVZROČEVALCEV.

Kakor znano, se znanosti kljub izpopolnitvi drobnogleda še ni posrečilo izslediti povzročevalcev mnogih bolezni, tako pasje stekline, ošpic, koz in mnogih živalskih kužnih bolezni. Zato tudi doslej ni bilo mogoče ustvariti umetnih kultur teh bakterij za pridobivanje protistrupov. Sedaj se je pa posrečilo prof. Loewenthalu na berlinskem inštitutu za higijeno in imunitetski nauk odgojiti in razmnožiti nevidne povzročevalce pljučnih osepnic. Loewenthalu se je kultura posrečila v bolnem stanju samem. Vse živali, ki jih je okužil s tako pridobljenim strupom, so takoj težko obolele. Strup je učinkoval tudi še močno razredčen.

Vsled naraščanja univerz in akademikov narašča tudi revščina in pomanjkanje ruske visokošolske mladine. Po 10 jih spi v eni sobi; polovica se preživlja s tem, da opravlja čez dan delo dninarjev, postreškov, prodajalcev; tretjina strada, tretjina pa živi preprosto meščansko življenje. Da bi bili v teh razmerah šolski in učni uspehi sijajni se ne more pričakovati. Neprespani, nespečni, nezadostno napravljeni, neskopani, tako raste cvet ruskega naroda.

Student Krantz.

zman iz berlinskega procesa, ko so se gimnazijci streljali med seboj in uganjali ogabne perversnosti, odhaja v spremstvu svojih staršev iz zapora.

KITAJSKI RABLJI.

National Geographical Magazine prinaša pretresljive slike iz Kantona, kjer vpostavlja-jo oblasti red po hudi meščanski vojni. Cilj javnega obglavljenja je seveda strah, svarilo vsem bodočim zločincem. A v resnici vpliva usmrtnost, kakor pri nas v Evropi, nasprotno: nudi množici zverinsko, za živce kvarno zabavo. Za to se ne bi smele izdajati nobene vstopnice o priliki usmrtnost.

Kitajski rablji uporabljajo od pamtveka 3 različne načine usmrtnosti, katere upoštevajo tudi današnje kitajsko pravo. Za najtežje zločine: veleizdajo, umor staršev ali žene — je odmerjen »Cing čie« t. j. »dolgo in mučno razkosavanje v tisoč kosov.« Rablji ima nalogo čim počasneje upihovati življenje. Zato odreže nos, ušesa, prste na rokah in nogah itd. Šele na koncu prebode srce in povzroči smrt. V

M. Politis.

ki je skupno z dr. Benešem izdelal poročilo varnostnega komiteja.

resnici je malokateri zločinec deležen Cing-čija. Navadno mu privošči popreje opij ali opojno rižovo žganje — hanšin, in je potem brez zavesti. Ali pa plačajo sorodniki rablja in ta najprej prebode srce ter razkosa že mrtvo telo.

Druga, milejša kazen je Čau, obglavljenje. Določena je za navaden roparski umor, tatvine uradnih pečatov (!) in dr. Tukaj igra denar zopet veliko vlogo. Zvezana žrtev včasih že kleči in pričakuje meč. Medtem še baranta rabelj polglasno s sorodniki obsojenca, da mu pusti na kak način glavo pri životu. Mrtvi brez glave lahko doživijo na onem svetu hude pokore in kazni.

Zadnji vzrok t. j. neločljivost glave in vratu, govori v prilog Čiau-ja, obešenja, ki se zdi Kitajcem najmilejša kazen. Kitajsko obešenje je namenjeno slučajnim morilcem, ponarejevalcem denarja in deci, ki žali starše. Obešenje bi bilo pravilneje označiti kot davljenje. Zločinec pomoli glavo iz kletke ter mu stisnejo vrat konopci, ki so pritrjeni na tramovje kletke. To je ovratnik, podoban oni železni »garotici«, s katero pošljejo zločince v smrt na južnem Francoskem ali Španskem.

PROTI ŠMINKANJU V JAVNIH LOKALIH.

Sviciarski hotelirji in gostilničarji so uvedli odločno gibanje, da se iz javnih lokalov odpravi nespodobnost, da bi se ženske za mizo šminkale in pudrale. Madjarski gostilničarji so sodelovanje odklonili, češ da nimajo razloga proti tej novodobni razvadi nastopati, dokler je obsevnost s tem zadovoljna. Časopisje v veliki meri pritrjuje švicarjem in pravi, da je neokusna brezaktnost, ako ženske zamenjujejo javen lokal s svojo spalnico.

M. Guyot,

znani francoski narodno-gospodarski politik in bivši minister za javna dela, je te dni umrl.

Službe iščejo

Mlado dekle

iz Ljubljane ali bližnje okolice - za prenašanje pisem in paketov - od 16 do 20 let staro, išče trgovina proti primerni mesečni plači. Naslov pove uprava lista pod št. 1683.

Proste službe

Pekovskega vajenca sprejem takoj. Vsa oskrba v hiši. — Jožko Baštolc, pekarna - Mojstrana na Gorenjskem.

Knjigovodja - samec se vzame samo za večerne ure. Več po dogovoru. — Ivan Javornik, Domo-branska c. 7, Ljubljana.

Občina Rakek razpisuje službo obč. tajnika in občinskega sluga.

Reflektanti naj se obrnejo glede službenih pogojev osebno ali pisмено s priložitvijo znamke za odgovor na naslov: Anton Juvančič, župan, Rakek.

Iščem vajenca

za svojo trgovino z mešanim blagom. Znatno moramo nemško. Sprejem na v celotno oskrbo. — Naslove naj se ponudbe na Mi-hajlo Vitkovič, trgovina, Virje - Konak, Podravina, Hrvatsko. 1684

Stanovanja

Oddam zelo veliko zračno, prazno ali meblirano mesečno sobo

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1689.

Sellive

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom
Slovenia transport
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Snažna SOBICA

se takoj odda gospodu ali gospodični v sredini mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1670.

Suho skladišče se išče v bližini kolodvo-ra. — Ponudbe na Poštni predal št. 167. 1691

Posojila

POSJOILO

do 100.000 Din išče radi pomanjkanja kapitala dobro vpeljeno trg. podjetje, event. se sprejme tih družabnik. Ponudbe pod »Varno naloženi kapital« na upravo »Slov.«

Kdo kupi?

Ajdova moka

pristna, vedno sveža, vsaka količina, napredaj pri
P. KNAFLIČ
mlinar, Trbovlje II.

Prodaj na takojšnjo dobavo 1 vaon SUHEGA

bukovega oglja

po ceni 100 kg po 72 Din franko vaon Hrasnik. — Več pove Fran Kmet, Trbovlje 256. 1678

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram
Činkvantin - z d r o b
po 4 Din kilogram
prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin Javornik, Gorenjsko. 1526

Klobuke

stamnik, čepice, perilo, dežne plašče in dežnike. Telovalne potrebšline in drugo modno blago kupite na ceneje

pri Amerikancu
Ljubljana, Stari trg 10

Več dobrega SENA

za konje in govedo (postavim tudi v Ljubljano), odda Fran Novak, Notr. gorice, pošta Brezovica.

Parcele

na lepem prostoru, vogalne, prodam. — Naslov v upr. lista pod št. 1661.

Kdo prodaja?

Hlode bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga
V. SCAGNETTI
Ljubljana.

Tračnice kupi

stare, dobro ohranjene, brez prafov, profil 60 ali 65 mm za 500 m tira in dva plato - vozička za 60 cm široki tir. — Ponudbe s ceno takoj poslati na: Gradbeni odbor za novo cesto čez Prevorje, pošta Planina nad Sevnico.

Naša obrt

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU, LJUBLJANA** Stari trg 12 - Židovska 4

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje Komis-sijska zaloga Palma, C-lje, Cankarjeva 7, Mar bor, Koroška 8. 1503

Krojači in šivilje

kroje (šnite) za dame in gospode razpošilja Alojz Knaflj, učitelj krojaštva, Križevniška ul. - Ljublj.

Gramofoni in najdorašenejši elektricni potom posnete plošče (najnovejši šlagerji) andi

Em. Fischer Zagreb

Jurišičeva ulica 6/10
Zahtevajte specialno ponudbo in ponis vseh plošč

Semenski oves

debeloznat - zajamčeno očiščen - oddaja po ugod. cenah trvd. A. Vošk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

NAJBOLJŠI PREMOS

Lebin Wolfova 1/2

Bičevnike

prave tržaške, pletene u politirane - in vsake vrste, izdeluje in dobavlja točno in ceno izdeloval-nica bičevnikov

Jernej Trampuš

Sent Vid nad Ljubljano

Izjava Tem potom obveščamo javnost, da nismo plačniki za Viljema Gorjupa, bodisi v bolniških, bodisi v njegovih privatnih zadevah, ker se ne nahaja doma. — Družina GORJUP, Osenca št. 1.

Šivilja za perilo

sprejme gospodične za pouk. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1692

Klanjajoč se volji Vsemogočnega naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti še č. gg. duhovnim sobratom, da je moja ljubljena, dobra sestra, gospodična

Franciška Wester

danes zjutraj ob 5. uri lepo pripravljena izdihnila svojo blago dušo. Zemske ostanke blage rajnice pokopljemo jutri, v četrtek, dne 1. marca s sveto mašo ob 10. uri na tukajšnjem pokopališču. Nepozabno pokojnico priporočam v molitev in blag spomin.

Grahovo pri Cerknici, dne 28. februarja 1928.

Alozij Wester, župnik.

Sir H. Rider Haggard:

72

Kleopatra, egiptovska kraljica.

»Pojdi z menoj,« je šepnila; »v nevarnosti si.«
»Kam pa greva?« sem jo vprašal naposled.
»V mojo izbo,« je odvrnila. »Ne boj se; me dvornice Kleopatre nimamo kdovekaj izgubiti na dobrem glasu; ako bi naju kdo po naključju videl, bi pač mislil, da imava ljubavni sestanek, in ti so silno v modi.«

Sel sem ž njo in kmalu sva neopažena dospela do majhnega stranskega vhoda, kateri je držal do stopnic, po katerih sva se podala navzgor. Stopnice so se končavale v hodnik, po katerem sva hodila, dokler nisva našla na levi strani nekih vrat. Karmion je molče stopila v temno izbo, jaz pa sem ji sledil. Ko sva bila noter, je zapahnila vrata in prižgala s pomočjo trske visečo svetilko. Ko je luč zagorela, sem se ozrl okoli sebe. Izba ni bila velika in je imela samo eno okno, ki je bilo zaprto z oknicami. Drugače pa je bila preprosto opremljena; stene so bile belo pobeljene, v njej je bilo nekaj skrinj za obleko, starinski stol, ki je bil po mojih mislih, in na njem so ležali glavniki, dišeči praški in vsa drobnarija, ki jo potrebujejo ženske; v kotu pa je stala bela postelja z vezeno odejo, ki je bila pogrnjena s tančico.

»Sedi, Harmakis,« je rekla Karmion in pokazala na stol. Sedel sem na stol, Karmion pa je odgrnila tančico in sedla na posteljo poleg mene.

»Ali veš, kaj sem slišala Kleopatru reči, ko si zapustil dvorano in gostijo?« je vprašala.

»Ne, ne vem.«

»Gledala je za teboj in ko sem stopila k njej, da

bi ji postregla z neko rečjo, je mrmrala sama pri sebi: Pri Serapisu! Temu hočem narediti konec! Nočem več čakati! Jutri ga naj zadavijo!«

»Tako!« sem rekel; že mogoče, ampak po vsem, kar je bilo med nama, ne verjamem, da me bo umorila.«

»Zakaj ne verjameš, ti najneumnejši med vsemi ljudmi? Ali si že pozabil, kako blizu smrti si bil tam v alabastrski dvorani? Kdo te je rešil pred noži evnuhov? Mar Kleopatra? Ali jaz ali Bren? Počakaj, jaz ti povem. Ti še ne moreš verjeti, ker v svoji neumnosti misliš, da ni mogoče, da bi te mogla ženska, ki ti je bila še nedavno kakor žena, sedaj po tako kratkem času zahrbtno umoriti. Ne, nikar ne odgovori — vse vem. In jaz ti povem še to: ti si ne moreš misliti, kako silna je Kleopatrina verolomnost, niti sanja se ti, kako črno je njeno hudobno srce. V Aleksandriji bi te bila gotovo dala umoriti, ako bi se ne bila bala, da se ne bi glas o tvojem umoru raznesel po deželi in ji nakopal preglavice. Zavaljo tega te je pripeljala semkaj, da bi te dala skrivaj umoriti. Kaj pa ji moreš še dati? Ima ljubezen tvojega srca in se je naveličala tvoje lepote in moči. Oropala ti je kraljevsko dedno pravico in tako ponižala tebe, kralja, da moraš pri gostijah stati za njo med njenimi strežnicami. In od tebe je tudi izvedela veliko skrivnost o svetem zakladu!«

»Kako veš to?«

»Vem vse! In nocoj si videl, kako se razsipa bogastvo, ki je bilo shranjeno za oni čas, ko bo Khem v največji stiski, da ugoti razuzdanemu lahkoživju in razkošju macedonske kraljice Khemu! Sedaj vidiš, kako je držala prisego, da te častno in pošteno poroči. Harmakis — navsezadnje so ti oči odprte, da

vidiš resnico.«

»Da, še predobro vidim; in vendar mi je prisegla, da me ljubi, in jaz, neumni norec, sem ji verjell.«

»Prisegla je, da te ljubi,« je odgovorila Karmion in povzdignila svoje črne oči. »Sedaj ti pokažem, kako te ljubi. Ali veš, kaj je bilo nekdanj v tej hiši? Sola za duhovne, in kakor je tebi dobro znano, Harmakis, imajo duhovni svoje navade. Ta mala soba je bila prejšnje čase soba prvega duhovna, v izbi pa, ki se nahaja tam dalje, so se zbirali ostali duhovni. Stari suženj, ki oskrbuje hišo, mi je povedal vse to in mi razodel nekaj, kar ti bom sedajle pokazala. Sedaj, Harmakis, bodi tiho kakor v grobu in pojdi za menoj!«

Upihnila je svetilko in me je ob medli svetlobi, ki je prihajala skozi zaprto okno, peljala za roko v drugi kot sobe. Tukaj je pritisnila na zid in v njem so se odprla majhna vrata. Ko sva stopila skozi, je zopet naravnala vzmet. Sedaj sva bila v majhni izbi, ki je merila kakih pet komolcev v dolžino in štiri v širino. Vanjo se je razlivala rahla svetloba in tudi zvok glasov, a nisem vedel odkod. Izpustila je mojo roko, se tiho plazila na drugi konec izbe in venomer gledala proti zidu. Nato se je splazila nazaj, mi šepnita: »Tiho!« in me peljala seboj naprej. Tedaj sem zapazil, da so bile v zidu luknje za gledanje, ki so držale skozi zid in so bile na drugi strani skrite za kamnitimi rezbarijami. Pogledal sem skozi luknjo, ki je bila pred menoj, in sem videl tole: šest komolcev spodaj so bila tla druge izbe, ki je bila bogato opremljena in so jo razsvetljevale blagodišeče svetilke. Ta izba je bila spalnica Kleopatre in tamkaj, deset komolcev od kraja, kjer sva midva stala, je sedela Kleopatra na pozlačenem ležišču in zraven nje je sedel Antonij.

LJUDSKA KNJIZNICA v kaliforniji Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 28 zvezekov A. Sheran, Nadine Poveri trškega jezika 24 Din, vez 32 Din - 24 zvezek A. Merty, Ranka Ludiški-riško govori 22 Din, vez 30 Din - 25 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 26 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 27 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 28 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 29 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 30 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 31 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 32 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 33 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 34 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 35 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 36 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 37 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 38 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 39 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 40 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 41 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 42 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 43 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 44 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 45 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 46 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 47 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 48 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 49 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 50 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 51 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 52 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 53 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 54 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 55 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 56 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 57 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 58 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 59 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 60 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 61 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 62 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 63 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 64 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 65 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 66 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 67 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 68 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 69 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 70 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 71 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 72 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 73 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 74 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 75 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 76 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 77 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 78 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 79 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 80 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 81 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 82 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 83 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 84 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 85 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 86 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 87 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 88 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 89 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 90 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 91 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 92 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 93 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 94 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 95 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 96 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 97 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 98 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 99 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 100 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 101 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 102 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 103 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 104 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 105 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 106 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 107 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 108 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 109 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 110 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 111 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 112 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 113 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 114 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 115 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 116 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 117 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 118 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 119 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 120 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 121 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 122 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 123 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 124 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 125 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 126 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 127 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 128 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 129 zvezek Haggard, Hči resarja, Muratovine 10 Din, vez 10 Din - 130 zvezek Haggard

Gospodarstvo

Slovenska Krajina brez gozdov

Kakor je tudi »Slovenec« poročal, sta napovedala za 21. t. m. oblastni gozdni referent iz Maribora in okrajni gozdni referent iz M. Sobote svoj prihod v Dobrovnik, da bi na licu mesta zaslila pritožbe prizadetega ljudstva zoper izsekavanje gozdov in zoper izvoz lesa. Ali se je revizija v resnici izvršila in ali se podvzamejo potrebni koraki, da se naredi temu zlu konec, pisu ni znano. Bodi kakorkoli, pribiti pač treba ob tej priliki dejstvo, da stoji Slovenska krajina pred gozdno katastrofo in ako se izvoz lesa ne preprova, ljudstvo v kratkem ne bo imelo lesa niti za največje potrebe.

Istočasno s afero Thurn-Taksis, o kateri se je pred leti toliko govorilo v politični javnosti, se je pisalo tudi o aferi pri prodaji posesti kneza Esterhazy v okolici D. Lendave. Na tem mestu ne bomo dokazovali, ali je bila prodaja zakonita ali ne, marveč se ozremo le na usodne posledice, ki jih je imelo. Posedstvo je kupila neka hrvaška lesna družba. Ker ji je šlo za to, da se kupčija čimbolj rentira, je takoj začela z izsekavanjem gozdov in izvozom lesa. V kratkem času je izginil s površja velikanski kompleks hrastovega gozda med Nedelico in Radmožanci. Ves les je bil izvožen na Hrvaško. Posledice so se takoj pokazale. Les je postal veliko dražji, oziroma ga sploh ni bilo mogoče dobiti. Zakon z dne 28. februarja 1922 je predpisal za vsakega interesenta letno 8—10 kub. metrov stavbnega lesa. Dobili so ga le 3—4 kub. metre in tudi to le enkrat ali dvakrat, potem pa nič več. Ko je ljudstvo videlo, da stoji pred katastrofo, se je začelo s prošnjami obračati na merodajne kroge. Doseglo je toliko, da se je izvoz lesa dvakrat prepovedal. Enkrat ga je prepovedal minister Vesjenjak. Prepovedi sta bili žal le začasni.

Izvoz se vrši naprej. Na vrsto so prišli gozdovi v okolici Bukovnice nad Bogojno in gozd v okolici Kobilja in Dobrovnika. Ko bodo tudi ti gozdovi iztrebljeni, se bo moglo trdit, da je dolnji del Slovenske krajine brez gozdov. To so namreč največji in najstarejši gozdovi, vsi ostali pa so manjši in tako mladi, da še dolgo ne bodo za uporabo. Les se zopet izvažna na Hrvaško in sicer v režiji »Nasičke«.

Popolnoma razumljivo je, da narod v očigled tem dejstvom s strahom zre v bodočnost in da izvoza ne gleda s prekrizanimi rokami. Pri vprašanju lesa gre za važen življenjsko-gospodarski problem. Slovenska krajina je z izgubo gozdov uničena in ubogi kmet niti za kurjavo ne bo imel lesa. Da se to zlo prepreči, so vse prizadete občine ponovno vložile na ministrstvo za šume in rude proteste in prošnje, da se nadaljnje izvažanje lesa, bodisi stavbenega, bodisi kuriva zabrani, kajti kar se tiče lesa je Slovenska krajina že sedaj v veliki meri pasivna, ako pa se izvoz ne zabrani, v bodoče sploh ne bo imela lesa in ga bo morala uvažati.

Kar je zagrešeno, se ne da popraviti, kajti izvoženega lesa ni mogoče dobiti nazaj. Apelliramo pa na vse merodajne kroge, da vsaj oni storijo to, česar njihovi predniki niso hoteli storiti. Zadnji čas je in ako se sedaj ne reši, kar se rešiti da, bo pomoč prepozna. Mnoge prošnje naj ne bodo glas vpijočega v puščavi, zlasti zato ne, ker državno gospodarstvo ne bo trpelo niti najmanjše škode, ako se izvoz lesa prepove, pač pa bodo tisoči in tisoči rešeni velikega vprašanja: odkod dobiti stavbni les in kurivo. Kjer gre za interese pešice ljudi, ki na račun revne pokrajine spravljajo v žep težke tisočake in na drugi strani za interese desetisočev, ki si sami ne morejo pomagati, je dolžnost uprave, da vzame v zaščito te poslednje.

Pridružujemo se mnogim prošnjam in protestom občin in opozarjamo merodajne kroge: Ako hočejo, da Slovenska krajina ne izgubi vseh gozdov, naj nemudoma zabranijo nadaljnje izsekavanje in izvoz lesa. F. K.

KONKURZ ANTONA KAJFEŽA V KOČEVJU.

Proglazen je konkurz nad imovino Antona Kajfeža, posestnika, industrijalca in trgovca v Kočevju. To je največji konkurz, ki je bil odprt v zadnjem času, ker znašajo obveznosti g. Kajfeža okoli 20 milijonov dinarjev.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE z dne 22. februarja 1928.

(Vse v milijonih Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 15. t. m.) Aktiva: kovinska podlaga 410.6 (—9.3), posojila 1584.5 (—6.0), saldo raznih računov 758.6 (—64.6); pasiva: bankovec v obliki 5339.8 (—62.0), državne terjatve 446.1 (+194.4), obveznosti 923.9 (—152.3); ostale postavke neizpremenjene (začasna zamenjava 209.2 (+0.1)).

Razglas. Ravnateljstvo šum v Ljubljani razpisuje v verskozakladnih in državnih gozdih v področju šumskih uprav na Bledu, v Boh. Bistrici in Kranjski gori prodajo lesa, drv in lubja na panju in sicer približno 8800 plm³ porabnega mehkega in 245 plm³ trdega lesa, potem 150 plm³ in 205 pr³ mehkih drv, dalje 19.705 pr³ trdih drv in končno 1190 pr³ smrekovega lubja. Na predpisnem

obrazcu spisane ponudbe, opremljene s 100 Din koškom in 10% vadijem naj se vložijo najkasneje do 2. aprila 1927 do 11. ure dopoldne pri ravnateljstvu šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1. Obrazi ponudb in vsa pojasnila se dolo v ravnateljstvu šum v Ljubljani ali pa pri gori navedenih šumskih upravah. — Ravnateljstvo šum.

Carinski dohodki. Od 1. aprila 1927 do 19. februarja letos so znašali državni dohodki od carin 1436 milijonov dinarjev. Proračun za to dobo je znašal 1454 milijonov dinarjev.

Novi Sad zahteva devizno borzo. Zveza vojvodinskih bank je predložila finančnemu ministru predstavko, v kateri zahteva v Novem Sadu devizno borzo. Kakor znano, ima Novi Sad že blagovno borzo in efektivno, ki pa ima minimalen promet. Predstavka navaja, da znaša devizni promet Novega Sada in okolice približno 2 milijardi dinarjev letno.

Avtobusni promet v zagrebiški oblasti. Zagrebska oblast namerava uvesti v celi oblasti avtobusni promet.

Poklici prebivalstva v Avstriji. Dunaj, 27. febr. Po ravnokar objavljenih podatkih štetja poklicev v Avstriji iz leta 1923. se razdeli avstrijsko prebivalstvo sledeče: poklicno zaposlenih 3.343.000, od teh samostojnih 646.000; poljedelstvo 1.426.000, od teh samostojnih 329.000; obrt in industrija 1.100.000, od teh samostojnih 178.000, promet in trgovina 517.000, od teh 122.000 samostojnih; domače službe 179.000, prosti in javni poklici 211.000, od teh 22.000 samostojnih.

Borza za maslo na Dunaju. Kakor poročajo avstrijski listi, se vrše pogajanja za ustanovitev borze za maslo na Dunaju, ki naj bi začela poslovati že meseca marca letos.

Bilanca »Banca d'Italia«. Privrkat po zakoniti stabilizaciji lire objavlja »Banca d'Italia« svojo bilanco. Do stabilizacije lire je v kovinskih podlagi izkazovala banka zlato po predvojni pariteti, v novi bilanci pa je ta postavka valorizirana. Znašala je 20. dec. 1927 (pred stabilizacijo) 2902 milijona lir, 10. januarja letos pa 12.106 milijonov lir. Nadalje je sedaj posebej izkazano zlato deponirano pri »Bank of England« v znesku 1848 milijonov lir. Zato znaša kritje sedaj 58% napram 40%, kakor jih določa statut.

Mednarodni velesejem v Pragi se vrši od 18. do 25. marca 1928.

Borza

Dne 28. februarja 1928.

DENAR.

Današnji kurzi Londona, Newyorka in Prage so popustili, dočim so ostali drugi kurzi neizpremenjeni. Najznamenitejši je bilo povpraševanje za Newyork, katerega je bilo zaključenih 21.000 dolarjev, potem za Dunaj in Prago. Privatno blago je bilo v devizi Budimpešta ter deloma manjše vsote Newyorka in Trsta. Ostalo pa je dala Narodna banka. — Budimpešta je bila zaključena po 9.925, Bruselj blago 792.45.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi dne 28. febr. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 27. II.
Amsterdam	—	2289.00	—	—
Berlin	1357.00	—1360.00	1358.50	1358.50
Curih	1093.50	—1096.50	1095.00	1095.00
Dunaj	799.85	—802.85	801.35	801.35
London	277.10	—277.9	277.50	277.54
Newyork	56.75	—56.95	56.85	56.87
Pariz	—	223.82	—	—
Praga	168.17	—168.97	168.57	168.68
Trst	300.20	—302.20	301.20	301.20

Zagreb. Amsterdam 22.86—22.92, Berlin 1357—1360, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 799.85—802.85, London 277.10—277.90, Newyork 56.75—56.95, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.27—169.07, Trst 300.20—302.20.

Belgrad. Berlin 1357—1360, Budimpešta 992.90—996.9, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 799.85—802.85, London 277.10—277.90, Newyork 56.75—56.95, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.17—168.97, Trst 300.50—302.50.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 124.05, Budimpešta 90.80, Bukarešta 3.19, Dunaj 73.25, London 25.34, Newyork 519.34, Praga 20.43, Praga 15.39, Trst 27.495, Solija 3.76, Varšava 58.30, Madrid 87.92.

Trst. Belgrad 33.20—33.23, Curih 263.70—263.80, Dunaj 263.20—269.20, London 92.13—92.16, Newyork 18.86—18.87, Pariz 74.20—74.30.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48, Kodanj 190.15, London 34.61625, Milan 37.56, Newyork 709.50, Pariz 27.915, Varšava 79.545. Valute: dolarji 708, angleški funt 34.59, francoski frank 28.05, lira 37.75, dinar 12.40, češkoslovaška krona 21.02.

Praga. Devize: Lira 178.75, Belgrad 59.35, Pariz 132.75, London 164.70, Newyork 33.74875.

Dinar: Newyork 175.75, Berlin 7.365, London 277.70.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje slabša in zlasti vojna škoda je v kurzu padla. Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Praštediona 880 den., Kred. zavod 165 d., Vevče 135 den., Ruše 265—280, Slavonska 56 den., Sešir 125 den., Eksekutivna prodaja: 600 delnic Ljublj. kred. banke po 135.

Zagreb. 7% invest. posoj. 91.25 den., agrari 58, vojna odškodnina 450—452, marc 453, april 454 456.50, dec. 467—480, Hipo 65, Jugo 96.25—97, Praštediona 880—890, Ljublj. kreditna 135 den., Sučrana 580—585, Drava 510 den., Slavonija 14, Trbovlje 510—525, Vevče 140.

Belgrad. Narodna banka 6500, vojna odškodnina 453, 449.25 (3900), ult. marc 453.50, 453, ult. april 460, 454.50, Tob. srečke 100, 7% invest. posoj. 92, agrari 57—59.

Trst. Adria 204.75, Assicurazioni Generali 6600, Cosulich 174.50, Riunione adriatica 2880, Triplicovih 240, Split cement 272, Trž. Lloyd 688, Dalmatija 117, Oceania 33.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran, 86.35, Hrv. esk. 5.80, Jugo 12, Alpine 40.05, Greinitz 3, Leykam 10.70, Trbovlje 65.10, Kranjska industr. 41.10, Ruše 36, Gutmann 29, Mundus 184, Slavex 13.60.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske smreka-jelka III. flo vag. meja 2 vag. po 400; zaklj. 2 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 302.50—395, slav. 390—392, moka 0 g vag. bl., plač. po prejemu, flo Ljubljana 530—535, oves baški zdrav prejetom 300, koruza času primer-ne suha za prompt 295—297.50, marc 302—302.50, april 305—307.50, maj 310—312.50, čukvantin 303

IŠIAS

in slične reumatično-neuralgične bolezni le-
čite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.

Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI

Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

—312.50; zaklj. 1 vag. koruze. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica baš. 337.50—342.50, gor. ban. 335—340, sr. 340—345, rž baš. 300—310, ječmen bč. 295—305, mac. 240—245, oves kakor večeraj, koruza baš. 247.50—255, marc-april 257.50—265, april-maj 260—265.50, bela 257.50—262.50, ban. 247.50—255, par. Vrše 257.50—265, sr. 247.50—255, par. Indija 250—255, marc-april 257.50—265, moka 0 g in gg 475—485, št. 2 455—465, št. 5 435—445, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 225—240, otrobi kakor večeraj.

raj, fižol kakor večeraj. Tendence neizpremenjena. Promet: 8 vag. moka, 39 vag. koruze, 1 vag. ovasa, 1 vag. ječmena.

Budimpešta (terminalska borza), 28. febr. Tendence čvrsta. Pšenica marc 31.52, 31.44, zaključek 31.46—31.48, maj 32.50, 32.42, zaklj. 32.44—32.46, okt. 30.24—30.30, zaklj. 30.28—30.30, rž marc 30.10, 30.06, zaklj. 30.06—30.08, maj 30.38, 30.30, zaklj. 30.26—30.30, okt. 25.28, 25.40, zaklj. 25.28—25.30, koruza maj 26.90, 26.92, zaklj. 26.92—26.94, julij 27.30, zaklj. 27.30—27.32.

Za duha in srce

Sola in življenje

Eduard Spranger, znameniti nemški filozof in pedagog, razpravlja v februarjski številki revije »Die Erziehung« o nevarnostih in slabih straneh, ki jih prinaša narodu in njegovi kulturi predaleč izpeljano in pretirano šolstvo. Spranger se s svojo razpravo ne dotika samo nemškega kulturnega problema, temveč je mutatis mutandis splošnoveljavna. Njegova izvajanja se tičejo tudi nas.

Kulturni narodi smo ponosni na svoje šolstvo, v čast si štejemo, da je naša šolska organizacija tako lepo napredovala. Pri tem delu nas vodijo zdravi in pravilni nagibi, šole ustanovljamo z namenom, da bi vzgajale za življenje, da bi gojence izobrazili in izomikali v etično osebnost, ki se bo dejavno udeleževala v kulturnem življenju. »Sola je torej pred življenjem, in življenje je cilj, proti kateremu je zmiselno usmerjena. Nahajamo še drugo obliko šole, ki stopa dopolnjujoč zraven življenja.« Spranger misli razne strokovne šole, ki imajo namen izpopolnjevati naše veščine v praktičnih poklicih.

Nevarnost pa obstoja, da se ta naravni red izprevrži, »ta zmisel šole se potvori, če začenja šola vladati nad življenjem«, če se brez potrebe vedno več vsebine in vedno več let življenja »pošoli«, in če nahajamo v narodu končno več ljudi, ki teže za tem, »da bodo učili živeti, a sami ne bodo živeli neposredno in ustvarjali«. Sola postane glavni cilj, in zdi se, kot da bi naše življenje ne bilo drugega kot uporaba tega, kar nam je dala šola.

Spranger ugotavlja, da smo predaleč zašli v upoštevanju šolstva, opozarja na nevarnosti, ki slede iz tega dejstva. Vsak posameznik jih kruto občuti na lastni koži: čas priprave na življenje in poklic se je nedogledno podaljšal. Zlasti višja izobrazba je brezupno dolga. Gojenec, ki je končal srednjo šolo, povečini s tem še ni prišel do zaključka, nehoti sili na visoke šole. Poklicna izobrazba akademika traja povprečno sedem let, če računamo osem semestrov za študije, dva semestra za izpite in dve prehodni leti v praktični poklic. Tako je mlad človek postal star vsaj 26 let, preden neha biti »učenec«. In naj bo šola še tako idealna, v šoli je človek vezan, v šoli prevladuje sprejemanje in sedenje.

A tudi gospodarska stran tega razvoja ni ugodna. Šolska leta niso pridobitvena leta. Starši ali javni organi morajo nositi stroške tega dolgega učenja. Tako se produktivne sile naroda zmanjšajo. Običajno je nadalje, da so revnejše družine z množičevilnimi otroci primorane, da poiščejo svojim otrokom krajša pota izobrazbe. Zato pa je izbira poklica težavnejša, prav tako odpadejo razne »boljše možnosti«.

Toda še očitnejši in nevarnejši je moralni vpliv tega dejstva. Pri narodih, ki imajo urejeno obširno šolstvo, se posameznik kaj rad zanaša na šolo, ne bo si stavil lastnih ciljev, ne bo šel po originalni poti, od države in javnosti pričakuje, da mu da zaslužek in socialno mesto. Osebnost si ne bo utrla lastne življenjske smeri.

Pretirana ideja šole škoduje tudi narodu v celoti. Vzgojne sile, ki delujejo v živem organizmu naroda, se s tem zmanjšajo. Očitno je to pri družini. Družina je danes res propadla, a kljub temu ima še velike vzgojne naloge. Skrivnejše sile srca, srčni takt in jedro osebnosti more ustvariti in izoblikovati le dom v prvih otroških letih. Današnja šola pa nehoti navaja starše na napačno pot, zdi se, kot da bi hotela prevzeti vse vzgojne naloge. »Sola napravljia izprehode, šola privreja družabne sestanke, šola vodi v gledališče, na sportni prostor, na potovanje.« A tako pojmovanje je napačno. »Vzgoja le samo po šoli ne zadostuje in ne more zadostovati.«

Slične nevarne točke nahajamo pri strokovnem šolstvu. Strokovne šole naj bi izobrazile naj bi gojenca, da si bo samostojno pomagal v življenjskih prilikah. A kaj napravi šola? Mesto samostojne individualnosti ustvarja šablono in povprečnost, zatira samonikle duhove. A poleg tega po nepotrebnem teoretizira: sicer govori o potrebi, zbližati »življenje« in šolo. A pri tem ustvari zopet sheme, poleg realnega poklicnega življenja postavi tako rekoč še drug, platonični, idealni svet, v

katerem naj se gojenec kreče. Pozno do let zrelosti vlada sistem šloske klopi in neke navidezne istinitosti. »A plavati se človek more naučiti le v vodi, ki je za to dosti globoka. Kaj naj rečemo o narodu, ki se je šoli na ljubo »obdal« s samimi življenjskimi modeli v pomnjšani in zenostavljeni obliki? Gojenec mora stopiti v življenje, v praktičnem poklicu se mora preizkusiti; a tudi že v šoli ga moramo navajati k samostojnosti. Strokovna šola naj ga navaja h konkretnosti, nepotrebno navlako naj izloči. Ni bolj neumestne stvari, kot strokovno šolo smatrati za pot k »splošni izobrazbi« in jo natrpati z literaturo, zgodovino itd.

Končno se Spranger dotakne še akademške študije. Tudi tu ugotovi isto nevarnost. Naša visoka šola je tudi že postala šola, duh samostojnega in znanstvenega dela je izginil. Večini gre za to, da dobi vsak za svoj poklic točno predpisani jedilni list. Vsakdo naj bi imel svojo študijsko pot, a ne briga se za to, kar sega preko njegovega obzorja.

Spranger žigosa zlasti hipertrofijo promocij. Prav je sicer, da nahajamo doktorje med najširšimi plastmi naroda, a če je vse to v prid narodove kulture, je drugo vprašanje. Tako zvano »znanstveno« delo, ki vzame dotičnemu čisto več let mladostnega življenja, a znanosti ne prinese nikakršnih sadov, nima nobene vrednosti. »A da bi vsakdo, ki hoče družabno nekaj veljati, moral nujno nositi naslov »gospod doktor«, je pač tudi le znak, da smo v oboževanju šole zašli predaleč.«

Osnovna napaka, ki jo pri tem napravljamo, je v tem, da previsoko cenimo znanje in mnogovednost. A pozabljamo, da nobena duhovna dobrina nima vrednosti, če ni proniknila v naše osebno življenje, če ni rasla iz našega osebnega življenja. Le tedaj more našega duha resnično oploditi. Nobena snov ni nič, če je ne ožarja resnično življenje. V tem zmislu se mora tudi šola podrediti življenju in osebnosti.

*

Ljubljansko Narodno gledališče v L. 1928. Pod tem naslovom izide pred Veliko nočjo v upravi »Razgled« knjiga, ki bo vsebovala poleg prvotnih scenskih slik in portretov vsega dramskega, opernega in baletnega osebja tudi ocene, življenjepisna poročila in gledališko-tehnične razprave. Knjiga bo tiskana na 96 straneh najfinjšega ilustracijskega papirja ter bo stala trdo vezana 40 dinarjev. Kdor naroči knjigo takoj, dobi ob izidu knjigo za subskripcijsko ceno Din 30.—. Knjiga je prva te vrste in je radi svoje bogate opreme in vsebine najlepše darilo in vnet posredovalec med občinstvom in igralci. — Naroča se v upravi »Razgled«, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-11. in velja do 21. marca 1928 subskripcijska cena Din 30.—.

Kitež, ruski katoliški vestnik. V Varšavi na Poljskem, ulica Mazowiecka št. 11, izhaja »Kitež«, ruski katoliški vestnik — bulletin catholique russe. — Številka za januar in februar t. l. je ravno izšla. Vsebinske je naslednje: Ot redakcii. Pravoslavnij: Put kristianskago edinstva. Diodor Kolpinski: Venok sonetov. D. K.: Mortalium animos. M.: Odin iz naših družej. Dolens: Unde lux? (Po povodu stati grafa A. Saltikova »Ex Occidente lux«). M. T.: Iz pečati. Moskvič: Gonenie v Meksiko. K. družjam čitateljam. — List izhaja drugo leto in se vsem gospodom ki se pečajo s ciril-metodijskim gibanjem, toplo priporoča. V založbi lista je možno dobiti tudi: »Gospodu pomolimsja«, molitvenik dlja ruskih katolikov, in »Kratko izloženie istin katoliške verie (katekizem)«.

Narodni guslar Tanasije Vučić, ki je po svoji turneji v Nemčiji prišel k nam in bo v petek godel su pel v Unionovi dvorani v Ljubljani.